The Yiddish Journal

דער אידישער

זשורנאל

The Yiddish Journal

THE ONLY JEWISH DAILY IN ONTARIO.

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No 558 — Toronto, Tuesday May 25, 1915 — י"ב סיון פ' בהעלותך תרע"ה. — דינסטאג דער 25-טער מאי, 1915. — PRICE: 1 CENT

A S Freidus c/o The New York Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK CITY

איטאליען שטעהט מיט א מיליאן סאלדאטען פערטיג

געגען א מיליאן סאלדאטען פון עסטרייך

דייטשלאנד און עסטרייך: נעהמען זיך צו גאז פייפס אנשטאט הארמאטען

רוים, מאי, 24.

די רעגירונג האט היינט ארויסגעלאזען א פארמעלען דעקרעט דאס אלע ציווילע און רעליגיעזע עפענטליכע מיטינגען זיינען פערבאטען לכבוד דער מלחמה.

דער זעלבער דעקרעט ערלויבט ניט מעהר קיין פארסעל-פאסט און פיהרט אויך איין א שטרענגע צענזורע איבער דער פאסט און איבער דעם טעלעגראף.

גענעראל קאדארנא, וועלכער האט פערלאזען לעצטען זונטאג אוונט רוים נאך דעם שלאכטפעלד, וועט זאפארט איבערנעהמען די גאנצע אויפזיכט איבער דער גאנצער ארמיי.

גענעראל קארלאס קאנעווא וועט ווארשיינליך בעשטימט ווערען אלס זיין אסיסטענט.

היינט פריה זיינען ערעפענט געווארען רעגירונגס אפיסעס פאר וואלאנטירען. אין איניגע שטונדען האבען זיך 10 טויזענד פערזאנען פערשריעבען.

האג, מאי, 24.

די דייטשען מיט די עסטרייכער, זאגט מען, האבען קאנצענטרירט ביי דער איטאליענישער גרעניץ אונגעפאהר 700 טויזענד מאן.

דערמיט מיינען זיי ענטוועדער זיך צו פערטהיידיגען אדער צו מאכען א שטארקע אטאקע אויף איטאליען כדי ביים סאמע אנפאנג צו ענטמוטהיגען די איטאליענער. עס איז אויך א סברא דאס די גרעסטע טהייל פון דיעזע טרופען זיינען דייטשע, ניט קיין עסטרייכער.

די דיפלאמאטען דא זיינען דער מיינונג, דאס ווען אפילו דאס אריין מישען זיך פון איטאליען זאל ניט האבען קיין גרויסע סטראטעגישע בעדייטונג, וועט עס אבער זיכער האבען א זעהר גרויסע ווירקונג אויף די דייטשע קריעגס מאטעריאלען, וועלכע זיינען ביז איצט געקומען קיין דייטשלאנד דורך איטאליען.

מען דענקט דא אויך, אז סוף כל סוף, כאטש ניט באלד וועט רומעניען צוזאמען מיט בולגאריען אריינטרעטען אין דער מלחמה אויף דער צייט פון די „עללייעס".

רוים, מאי, 24.

די איטאליענישע פלאטע אונטער דער קאמאנדא פון דעם הערצאג ד'אברוצי האט אטאקירט די עסטרייכישע פלאטע, וועלכע האט היינט פריה באמבארדירט אנקאנא.

דריי קליינע עסטרייכישע שיפען זיינען געזונקען געווארען.

אפיציעל איז דאס נאך ניט באשטעטיגט.

רוים, מאי, 24.

אכציג עסטרייכישע און דייטשע שיפען וואס האבען זיך געפונען אין איטאליענישע האפענס און ווערטה פון 20 מיליאן דאלאר זיינען, לויט אן אפיציעלען ארדער, פערכאפט געווארען פון דער איטאליענישער רעגירונג.

קיאססא, מאי, 24.

אויף דער איטאליענישער גרענעץ זיינען קאסטענס וואס האבען ענטהאלטען 2 טויזענד רעוואלווערס קאנפיסקירט געווארען. די רעוואלווערס זיינען געשיקט געווארען פון שפאניען נאך דייטשלאנד.

אנפאנגס האבען די פארטערס גערענקט אז דאס איז עסענווארג, אויפברעכענדיג אבער איין קאסטען, האבען זיי אויסגעפונען דעם אמת.

לאנדאן, מאי, 24.

עסטרייכער און איטאליעניש חיל שטעהען איינע געגנאיבער די אנדערע, אין מאנכע פלעצער איז פאראן בלויז א האלבע מייל שטח צווישען ביידע. מען רעכענט דאס די צדדים האבען א מיליאן מענשען יעדער.

דער עסטרייך-דייטשער הויפט שטאב איז שוין אנגעקומען קיין טרענט. די עסטרייכער האבען רייטענדע ארטילעריע אין דעם סטעלוויא דורכגאנג וועלכער איז נאך בעדעקט מיט שנעע.

א שטראם פון חיל פון דעם טיראל האלט אין קומען נעבען דער שווייץ-איטאליענישער גרעניץ.

רוים, מאי, 24.

עס איז דא היינט אפיציעל בעריכטעט געווארען דאס עסטרייכישע לופט שיפען האבען אטאקירט דעם ארסענאל אין ווענעדיג, נאר זיי זיינען פערטריבען געווארען.

פאלגענדע איטאליענישע שטעדט זיינען אויך אטאקירט געווארען: פארטא קארסיני, אנקאנא, בארלעטטא און זשעסי.

א גרויסע שמחה אין פראנקרייך:

פאריז, מאי, 24.

די נייעס אז איטאליען האט ערקלעהרט קריעג האט פעראורזאכט גרויסען ענטוזיאזם איבער גאנץ פראנקרייך, איבער אלע עפענטליכע געביידעס הענגט שוין, א חוץ די פאריגע 3, דער איטאליענישער פלעג אויך.

דער מיניסטער פון פאלקס בילדונג האט פראקלאמירט א יום טוב אין אלע אוניווערזיטעטען, קאלעדזשעס און סקוהלס „לכבוד דער אנגערגעשליכער שטונדע ווען אונזער שוועסטער איטאליען האט צוגעטראטען צו אונז און אונזערע פערבינדעטע אין דעם גלארייכען קאמפף פאר ציוויליזאציאן און גערעכטיגקייט."

טויזענדער איטאליענער האבען דא פאראדירט די גאסען ביי נאכט, טראגענדיג די פלאגען פון די פערבינדעטע.

פערלאנגט א פערפאסער פאר דעם בערלינער ענטפער.

בערלין, מאי, 24.

דייטשלאנדס ענטפער אויף דער אמעריקאנער נאטע וועט ניט זיין פערטיג פאר עטליכע טעג.

די בעאמטע פון אויסלענדישען אפיס זיינען איצט אזוי ביזי מיט איטאליען, אז זיי בלייבט קיין צייט ניט אויסצואַרבייטען אן ענטפער וואס זאל האבען א טעם, און כלאחר יד קאן מען ניט ענטפערען אויף אזא נאטע ווי ווילסאן האט געשריבען, אין צרות, מוטשעט מען זיך און — עס איז א סברא, אז די פערפאסער וועלען אזוי לאנג זיך פלאגען, ביז דער דייטשער עולם וועט אבגעקיהלט ווערען און פארשטעהן וואס פאר אן „ארבייט" זיי האבען אבגעטהון.

א רוסישע קריעגס שיף געזונקען.

בערלין, מאיר, 24.

ווי א טעלעגראמע פון בוקארעסט טהיילט מיט, איז די רוסישע קריעגס שיף „פאנטעלעימאן" געזונקען געווארען אין שווארצען ים מיט 14 הונדערט מאן. די שיף „פאנטעלעימאן" איז איינע פון די גרעסטע רוסישע קריעגס שיפען אויפ'ן שווארצען ים.

מען רייצט שוועדען געגען רוסלאנד.

לאנדאן, מאי, 24.

עס ווערט אגיטירט איבער גאנץ שוועדען דורך ליפלעטס אריינצומישען זיך און העלפען קעמפפען געגען רוסלאנד.

ווי אזוי

אטאקירען רוסלאנד, בכדי דורכדעם צו קריגען די אונאבהענגיגקייט פון פינלאנד.

לארד פישער און עקשן

לאנדאן, מאי, 24.

לארד פישער, ווי ארנאלד ווהייט דערצעהלט, האט ערקלעהרט, דאס ער וועט זיך ניט אומקעהרען צו דער אדמיראליטעט אויב טשוירטשהיל אדער באלפור וועלען שטעהען אויף דער שפיצע.

— כטייטש, האט מען איהם געפרעגט, הייסט עס דאך, אז איהר ווילט ברעכען דעם צווייטען קאבינעט אויך?"

— וואס געהען מיך אן קאבינעטען? האט ער געענטפערט, מיין ארבייט בעשטעהט אין דעם, צו הרגענען אזוי פיעל דייטשען, אז דייטשלאנד זאל ניט זיין בכוח צו געווינען דיעזע מלחמה. צו הרג'ענען דייטשען, דאס איז א געשעפט פאר ים מענשען און סאלדאטען, אבער ניט פאר פארלאמענטען און קאבינעטען. און איך וועל דארום ניט ארבייטען ניט מיט באלפור'ן און ניט מיט טשארטשהיל.

גאז אנשטאט הארמאטען.

לאנדאן, מאי, 24.

ווי עס ווערט דא בעריכטעט דערקען די דייטשען פיעל זיך צו באנוצען מיט גאז אין דיעזער מלחמה, מיט גיפטיגע גאזען הייסט עס, אנשטאט מיט הארמאטען, און דערמיט ערקלעהרט מען די פרישע רעהרען פאר גאז וועלכע מען ציהט ערשט אין עלזאס. דאס זעלבע זאגט מען, טהוען די עסטרייכער ביי דער איטאליענישער גרענעץ: זיי ריכטען איין גאז רעהרען אויף דער גאנצער ליניע.

——):(——

רוסען פערכאפען א טערקישע שטאט

טיפלים, מאי, 24.

א מחנה רוסישע סאלדאטען האבען פערכאפט די שטאדט וואן אין דער אזיאטישער טערקיי, און זיי וועלען אויף אזא אופן ברייננגען הילף צו די ארמענער וועלכע זיינען דארט געווען בעלאגערט פון די טערקען.

אין דער שטאדט וואן וועלכע געפינט זיך אין דער טערקישער ארמעניא, און אין אורומיאה, אין פערסיען, פלעגען די טערקען פון צייט צו צייט מאכען פאגראמען אויף די ארמענער און אויף די קורדען.

אידען פון טאראנטא און פון דער פראווינץ!

נוצט אוים די צייטונג פאר אייער בענעפיט: שיקט אונז בעריכטען פון אייערע אינסטיטוציעס, חברות, סאסייעטיס, שהילען, יוניאנס און פערשיעדענע ארגאניזאציעס. מיט פערגעניגען וועלען מיר פערעפענטליכען אייערע בעריכטען.

נוצט אוים די צייטונג פאר אייער בענעפיט. די צייטונג איז פאר דעם וואויל [illegible]ן פון איך אלע, די צייטונג איז אייערע!

וואס די רעגירונגען בעריכטען אפיציעל

דייטשלאנד.

GERMANY.

בערלין, מאי, 24.

דער דייטשער אפיציעלער בעריכט פון היינט לויטעט:

אין דעם מזרח מלחמה טהעאטער, ארום שאוועל, קאוונער גובערניע, האבען מיר אטאקירט דעם צפון פליגעל פון דער רוסישער ארמיי און מיר האבען געהאט ערפאלג, פערנעהמענדיג 16 הונדערט געפאנגענע און זעכען מאשין הארמאטען.

א געגען אטאקע פון שונא איז געווען אהן ערפאלג.

ביים טייך דיבוסא זיינען איניגע שטארקע נאכט אטאקען אויף אונז צוריק געשטויסען געווארען. טויזענד געפאנגענע זיינען ביי אונז געבליבען.

אין דרום זייט פון טייך ניעמען האט דער שונא פערזוכט צו מאכען אויף אונז א נאכט אטאקע, זי איז אבער אויך געווען אהן ערפאלג.

רוסלאנד.

RUSSIA

פעטראגראד, מאי, 24.

דער אפיציעלער בעריכט טהיילט מיט דאס ווערענד גענעראל מעקענזען'ס רעכטער פליגעל האט צוריק געטריבען די רוסישע ליניע 22 מייל פון פשעמישל, נעבען כיראף, אין א בלוטיגער שלאכט, האבען די רוסען אנגעפיהרט א שטארקע געגען אטאקע, צוריק קריגענדיג פערלארענעם גרונד און נעהמענדיג איניגע הונדערט געפאנגענע.

די פאזיציאן פון שונא'ס חיל אויפ'ן רעכטען ברעג פון דעם סאן, אין צפון זייט פון יאראסלאוו ווערט שנעל געפעהרליך.

ארום קאוונא מאכען די דייטשען נייע פערזוכען אריבערצוגעהן דעם טייך דוביסא, יעדעס מאל אבער ווערען זיי צוריקגעשטויסען. אין דרום מזרח גאליציען געהן נאך אן די ארטילעריע שלאכטען וואס האבען זיך אנגעהויבען מיט איניגע טעג צוריק.

אין שאוולער ראיאן געווינט דער שונא שטארקע פאזיציאנען.

א גרויסער צאהל חיל פון שונא וועלכע זיינען אריבער צום לינקען ברעג פון טייך דוביסא נעבען ראססיין, זיינען צוריק אריבער געטריבען געווארען איבער דעם טייך.

אויף דער לינקער זייט פון ווייכסעל האט דער שונא געמאכט אומזיסטע פערזוכען צו פערטרייבען אונזערע פיקעטס, וואס געפינען זיך אויף דער לינקער זייט פון דער ראווקא.

אין דרום זייט פון טייך פיליצא האט דער שונא געמאכט אויף אונז אטאקעס, מיר האבען איהם אבער צוריקגעשטויסען פארנעהמענדיג מעהר ווי טויזענד געפאנגענע און פיער מאשין הארמאטען.

פראנקרייך.

FRANCE.

פאריז, מאי, 24.

פאלגענדער איז דער פראנצויזישער אפיציעלער בעריכט:

אויף איניגע פונקטען ארום איפר האט דער שונא נעכטען אטאקירט, נאכדעם ווי ער האט זיך באנוצט מיט שטיקענדע גאזען.

די אטאקעס זיינען אלע צוריקגעשטויסען געווארען. דער שונא האט געמאכט פיעלע געגען אטאקען, ער האט אבער געמוזט בעסער ווערען הורך אונזער פייער.

עסטרייך-אונגארן.

AUSTRIA-HUNGARY

וויען, מאי, 25.

דער קריעגס-אפיס האט ארויסגעלאזען פאלגענדען אפיציעלען סטייטמענט בנוגע די אפעראציעס געגען איטאליען:

„אונזער פלאטע האט אנגעפאנגען, אין דער נאכט נאכדעם, ווען קריעג איז ערקלעהרט געווארען, צו האנדלען געגען דעם איטאליענישען מזרח ברעג צווישען ווענעדיג און בארלעטטא און זי האט ערפאלגרייך באמבארדירט אין פערשיעדענע פונקטען זאכען פון מיליטערישער וויכטיגקייט.

אין דער זעלבער צייט האבען אונזערע לופט-שיפען געווארפען באמבעס אויף א באלאן-הויז אין טהיארוואללא, אויף מיליטערישע געביידען אין אנקאנא און דער ארסענאל אין ווענעדיג, פעראורזאכענדיג אנגעזעהענעם שאדען און פייערען.

טערקיי.

קאנסטאנטינאפאל, מאי 24.

דער אפיציעלער בעריכט זאגט: אז זונטאג זיינען מיר אטאקירט געווארען פון שונא נעבען סעדדול-באהר, ווערהענד ער איז געווען געשטיצט פון באטארייען און פון דער פלאטע. ער איז אבער צוריקגעשטויסען געווארען, איבערלאזענדיג 2 טויזענד טויטע אויפ'ן פעלד. מיר האבען אויך געכאפט א מאשין הארמאט.

מיר האבען אויך צושאסען א לופט-שיף וועלכע איז אראבגעפאלען אין ים אריין.

אונזערע באטארעען אויף די ברעגעס פון די דארדאנעלען האבען פעראורזאכט פיעל שאדען צו דעם שונא'ס שיפען. איינע פון אונזערע באטארעען אויף דער אזיאטישער זייט האט געטראפען דעם שונא'ס א שיף 4 מאל, די שיף האט זיך אלס א רעזולטאט צוריקגעצויגען פון יענע וואסערען.

עסטרייך ציטערט.

זשענעווא, מאי, 24.

א צאהל קריעגס-צייט [illegible] איז לופט-שיפען זיינען היינט [illegible] טרעגט בין איננסבורוק. [illegible] עסטרייכער מורא פאר [illegible] אטאקע פון דעם געגענד ארום וואללטע [illegible] דארום מאכען זיי דאס די אלע פארבערייטונגען. מען זאל ניט בעדארפען.

צוזאמענשטויסען זיינען היינט פארגעקומען אויף די ברעגעס פון דעם איסאנזא טייך וועלכער גיסט זיך אריין אין טריעסטער בוכטע.

שוואצארישע טרופען גיבען אכטונג אויף איטאליענער.

——):(——

באזעל, מאי, 24.

די שווייצארישע רעגיערונג שיקט מאסען חיל צו דרום זייט פון דער שווייץ און איבערהויפט צו דעו קאנטאן טיטשינא.

דער צוועק פון דיעזע מיליטערישע בעוועגונגען איז ניט צו דערלאזען איטאליענישע איינוואוינער פון דער שווייץ, אז זיי זאלען ניט ארגאניזירען קיין פרייוויליגען קארפוס מיט'ן צוועק צו דיענען אין דער איטאליענישער ארמיי.

גלויבט ניט די וואס ווילען שעדיגען אייער צייטונג

אין שטאדט האבען זיך פערשפרייט פערשיעדענע קלאנגען, אז די יעצטיגע מענעדזשמענט נעהט פערקויפען די צייטונג.

אבוואהל מיר ווילען ניט דערמאהנען די נעמען פון יענע צוויי פערזאנען, וואס געהן תמיד צוזאמען ווי צוויי סדרות, וועלכע זענען עס די קלאנגען-פערשפרייטער, ווייל עס וועט אפילו זיין א צו גרויסע עהרע פאר זיי, אז זייערע נעמען זאלען דערמאהנט ווערען אין אן אנשטענדיגער אידישער צייטונג, ווייסען אבער אלע ווער דיעזע חברה-לייט זענען.

ניט קענענדיג דורכפיהרען זייערע אומריינע פלענער אויף אן אנדער וועג, געהן דיעזע פערזאנען ארום און זעהן צו שעדיגען די צייטונג מיט וואס זיי קענען נאר, און שטעלען זיך ניט אב פאר קיין מיטעל.

זייער קאריערע איז צו גוט בעוואוסט צו יעדען איינעם, און מען דארף זיי ניט פיעל קענען, אום צו וויסען אז אויף זייערע ווערטער איז גיטא וואס צו בויען.

זאלען זיי זיך אבער ניט איינרעדען, אז מיט זייערע שמוצערייען, וועלען זיי אונז עטוואס קענען שעדיגען.

דער „אידישער זשורנאל" איז אן אונפארטעאישע אידישע צייטונג, וועלכע געהט יעצט אויף א וועג, ניט ווי עס ווילען עס געוויסע פערזאנען אין זייערע אייגענע אינטערעסען, נאר איז א ריכטיגער ארגאן פונ'ם טאראנטער אידענטהום.

אויב דער „זשורנאל" איז צו פערקויפען, איז עס בלויז פאר א סענט א קאפיע, וואס מען קען בעקומען 6 מאהל א וואך, ווייל דער „זשורנאל" ערשיינט ניט אום שבת.

העלפט ארויסראטעווען א אידען פון דזשייל

א אידישער פאמיליען-מאן, וועלכער האט א פרוי מיט 5 קינדער, שמאכטעט שוין זייט עטליכע וואכען אין דזשייל, פון וואנען מען קען איהם ארויסנעהמען מיט 100 דאלאר.

די פרוי און קינדער געפינען זיך אין דער גרעסטער ארמוטה. און ווען דער מאן וואלט יעצט בעפרייט געווארען, וואלט ער ליכט געקענט בעקומען בעשעפטיגונג ביי מיליטער-ארדערס.

און העלפט דארום ארויסראטעווען א טאטען פון קינדער פון דזשייל.

די סומע וואס פעהלט זיך איז בלויז 100 דאלאר, פון וועלכען א גרויסע סומע איז שוין געזאמעלט געווארען.

איהר קענט שיקען געלד פאר דיעזען „פדיון שבוים" פאל צום „אידישען זשורנאל", אדער צו הרב גארדאן, 54 וויליאם סט. [illegible] 84 יוניווערזיטי עוועניו און דווארקינס 64 עליזאבעט סט.

ווערט געהרגעט ווערענדיג זיינעם א פריינד פערקויפען צייטונגען

טשארלי בוט, פון 210 גערי עוועניו איז נעכטען פארנאכט איבער געפאהרען געווארען פון אן אויטאמאביל און איז אויגענבליקליך דערהרגעט געווארען. א ראד פונ'ם אויטאמאביל איז אריבער איבער זיין נאקען און האט איבערגעבראכען דעם ביין.

דער עקסידענט האט פאסירט אויפ'ן קארנער דאווערקארט און בלור סטריט. דער אויטאמאביל געהערט צו א געוויסען העפערינג פון נומער 11 לענגלי עוועניו.

די פאליציי האט איהם ניט ארעסטירט נאכדעם ווי זי האט אויסגעהערט מענשען, וועלכע האבען דעם עקסידענט געזעהען. און ווי זיי האבען דערצעהלט האט דער אונגליקספאל פאסירט אויף פאלגענדען ארט:

טשארלי איז פארנאכט ארוים העלפען זיין פריינד פערקויפען עטליכע צייטונגען, און טראגענדיג די צייטונגען פון איין קארנער צום צווייטען, איז ער אין דעם אנגעלאפען דער אויטאמאביל און האט איהם דערהרגעט. דער אויטאמאביל איז געפאהרען ניט שנעל, נור טשארלי איז אונטערגעלאפען גלייך אונטער'ן אויטאמאביל און דער טרייבער האט איהם פאר קיין פאל ניט געקענט אויסמיידען.

טשארלי'ס טויטער קערפער איז צוגענומען געווארען אין מארג, וואו עס וועט געמאכט ווערען אן אונטערזוכונג פון דעם קאראנערס דזשורי.

פאליציי מאכט אן איבערפאל אויף אן אייז-קרים פארלאר

פרייטאג אוונט זענען דעטעקטיווס איבערפאלען די אייזקרים פארלאר פון נ. ריטענבערג אין 114 ענגעס סטריט און האבען דארטען געפונען שנאפס.

דער גאנצער איבערפאל איז געמאכט געווארען אונטער זעהר פערעכטיגע אומשטענדען.

ווי די פאליציי ערקלעהרט האבען זיי פשוט אונטערגעשיקט א מענשען, וועלכער האט, ווי ער זאגט, געקויפט שנאפס אין יענעם פלאץ און האט בעצאהלט מיט א געמארקטען דאלאר ביל, וועלכען די פאליציי האט איהם געגעבען, נאכדעם זענען דעטעקטיווס איבערפאלען דעם פלאץ און האבען געפונען שנאפס אין קליינע פלעשלאך פון סאדא וואסער.

דאס אלעס איז קאנפיסקירט געווארען פון דער פאליציי, און דער איינגעטהימער פון דער אייז-קרים פארלאר ווערט געשטעלט אונטער א קלאגע פון פערקויפען שנאפס אהן לייסענס, דאס איז א פערברעכען פאר וועלכען מען קען בעשטראפט ווערען מיט ניט ווייניגער ווי 300 דאלאר און קאסטען, אדער דזשייל, אדער ביידע זאכען צוזאמען, דאס איז לויט נאך דעם נייעם געזעץ.

מר. ריטענבערג דערצעהלט אבער א גאנץ אנדער געשיכטע, וועלכע איז זעהר א לאנגע און וועלכע לאזט זיך אויס מיט דעם, אז ער האט קיין שנאפס ניט פערקויפט און האט זאגאר דעם ביטערען טראפען ניט געהאט צו פערקויפען, נאר דאס האבען איהם זיינע שונאים געטהאן, מען האט פריהער אונטערגעווארפען די שנאפס און דאן געמסורט צו דער פאליציי. ער האט זאגאר א חשד ווער די שונאים זענען, אבער דאס וועט זיך ערשט ארויסווייזען ביים טרייל.

די פרייז פון טהעע אין די גערטנער פון קאלאמבא האבען ניט לאנג צוריק גערייכט די העכסטע מדריגה וואס טהעע פלאנצער קענען גערענקען.

„סאלאדא" איז תמיד געווען די העכסטע ווערטה פאר אייער געלד, און אזוי ווי די קאמפאני וועט קיין מאל ניט ערלויבען אז די קוואליטעט זאל זיך ענדערען, מוז אין אזעלכע צייטען די פרייז געהעכערט ווערען, איהר וועט אבער קריגען די פיינסטע און פרישעסטע טהעע וואס איהר האט ווען עס איז געקאנט באַקומען אויף אזא פרייז.

די שעהנע רבקה

א אריגינעלער און שפאנענדער ראמאן פון דעם אידישען לעבען אין רוסלאנד און קענעדע

געשריבען פאר "אידישען זשורנאל"

פון ב. בראון

(3־טע פארטזעצונג)

איסער! טשעפע זיך אב פון איהר, זי ווייסט ניט מעהר וויפיעל איך האב דיר דערצעהלט, און אז זי וואלט געוואוסט וואלט זי מיר געווען פריהער דערצעהלט. לאז איהר אב גאט האט אונז געשטראפט און מיר מוזען זיין שטראף אננעהמען באהבה.

אוי, מיין סאניטשקע! מיין סאניטשקע! וואס האסטו געהאט צו דיין מאכען.

אין דעם האט זי צוזאמענגעבראכען און איז געפאלען צו דער ערד. מיר האבען זי קוים אבגעמינטערט און האבען זי אריינגעלעגט אין בעט, פון וועלכער זי איז שוין מעהר קיינמאהל ניט אויפגעשטאנען.

זעקס מאנאטען איז פאריבער זייט סאניטשקעס פערשווינדען. מיר האבען זיך שוין ווי צוגעוואהנט צו די צרות. פרומע שרה איז צוביסלאך אויסגעגאנגען ווי א ליכט. איין איינציג וואונש האט זי געהאט. זעהען סאניטשקען איידער זי שטארבט, איהר וואונש איז אבער ניט ערפילט געווארען.

איין פרייטאג צו נאכט האט זי מיך געבעטען איך זאל זי ארומוואשען, דערלאנגען איהר די לייכטער זי זאל ליכט בענשען. איך האב דאס געטהאן. דאן האט זי צו זיך צוגערופען רב איסערען און האט איהם געזאגט:

"איסער! איך שטארב, איין בקשה האב איך פון דיר איידער איך פערלאז דיך אויף אייביג, אז דו וועסט אמאהל געפינען אונזער סאניטשקאן, א וועלכע זי זאל ניט זיין, און וואו זי זאל ני זיין, און אויב זי וועט נאר וועלען געהן צו דיר זאלסטו זי פון זיך ניט פערשטויסען, זאגסטו מיר ד—א—ס צ—ו—? — — — — — — — — —

דערביי האט זי אויסגעהויכט איהר לעצטען אטהעם צוג.

רב איסער איז ווי א געלעהמטער געבליבען שטעהן אויף זיין ארט. קיין טרעהר האט ער ניט ארויסגעלאזען. ער האט נאר פערבראכען מיט די הענד און האט אנגעשפארט דעם קאפ אויף איהר ציקאפענס.

דאס איז געווען נאך א פערשטערטער שבת פון דער צייט וואס סאניטשקא איז אוועק.

קיין גרויסע לויה איז ניט געווען ווייל עס איז געווען שבת צו נאכט, ווייבער זיינען געקומען און האבען איהר, איהר רעכט געטהאן. דאן האט מען דעם קאסטען געבראכט און פרומע שרה'ן אין איהר רוה אריין געבראכט, א ליכטיגען גן עדן זאל זי האבען, און זאל זיין א גוטע בעטערין.

פאר מיר איז שוין אין הויז קיין פלאץ ניט געבליבען אהן פרומע שרה'ן בין איך געבליבען ווי א שיף אהן א רודער. איך האב אבער רחמנות געהאט איבער צו לאזען רב איסערען, וועלכער איז פון ביידע פאסירונגען געווארען א צובראכענער שארבען. ער איז געווארען הילפלאז ווי א קליין קינד.

ער פלעגט אומגעהן ווי ניט אויף דעם עולם, זיין גאנצע פיגור וועלכע איז אימער געווען גרויס און שטאלץ איז ווי איינגעשרומפען געווארען. די געשעפטען האט ער פערנאכלעסיגט, און די שטוב איז געווארען ווי א פוסטקע.

די ערשטע צייט פלעגען נאך קומען די זעלבע פריצים אבער ביסלאכווייז האבען זיי אויפגעהערט צו קומען. אפילו די שכנים וועלכע פלעגען אימער זיין פול אין הויז זיינען ווי אבגעשניטען געווארען אלע האבען איהם פערלאזען און דערפאר האב איך קיין הארץ ניט געהאט אוועק צו געהן חאטש איין גאט אין הימעל ווייס דעם אמת אז זיין אין הויז איז פאר מיר געווען ערגער ווי צו זיין לעבעדיג בעגראבען, ווייל איך, האב זיך געפיהלט ווי א שולדיגע וועלכע האט געבראכט דעם גאנצען אונגליק אויף דער הויז.

מיט אלע מיינע מעגליכקייטען האב איך אויפגעפאסט אויף דעם צובראכענעם רב איסערען. עס איז שוין ניט געווען דער אמאליגער שטאלצער און בייזער רב איסער, נאר עס איז געווען א הילפלאזעס קינד וועלכער האט זיך ניט געקענט א ריהר טהאן אהן אימיצענס הילף.

נאר ווי זאגט דער גלייך ווארט "וואס די ערד דעקט צו מוז פערגעסען ווערען" צו ביסלאך האט רב איסער גענומען פערגעסען דעם גרויסען אונגליק וואס האט איהם מיט איין מאהל געטראפען. ער האט גענומען צו ביסלאך ארויס אין גאס, ווייזען זיך צווישען מענשען, און האט ווייטער גענומען פיהרען געשעפטען, אין שטוב איז ווייטער לעבעדיג געווארען, אבער אלץ ניט דאס וואס אמאהל. אין שטוב האבען געפעהלט פרומע שרה און סאניטשקא.

רב איסער איז אויך געווארען אביסעל לעבעדיגער, אבער קיינער חוץ מיר האט ניט געוואוסט דאס וואס ער האט ארומגעטראגען ביי זיך טיעף אין הארצען. אז ער פלעגט אמאהל זיצען אליין ביי זיך אין צימער, פלעג איך הערען זיינע זיפצען. א שטיק הארץ פלעגט ביי מיר ארויסרייסען זיין יעדער זיפץ. איך האב געפיהלט אז רב איסער וועט זיין בראך קיינמאל ניט פערגעסען.

גיב מיר א קאפעלע וואסער מיין קינד! איך פיהל אז איך ווער דערשטיקט די נשמה רייסט זיך שוין. אין איהר רוה אריין האט חאשע איבערגעריסען איהר ערצעהלונג און עס האבען זי אנגעכאפט קאנוואלסיעס.

רבקה איז צוגעלאפען צום דרייזשקע וועלכע איז געשטאנען אין ווינקעל. האט אנגעשעפט א קווארט וואסער און האט עס איהר צוגעטראגען. אבער חאשע האט ניט געטרונקען, זי איז געלעגען מיט פערגלאצטע אויגען און האט זיך ניט געריהרט.

רבקה איז צו איהר צוגעפאלען האט זי גענומען רייסען און שרייען מאמע! מאמע! שטארב ניט! דערצעהל! זאג מיר. דו האסט אנגעפאנגען, מאך מיך ניט ערגער אונגליקלאך. לאמיך וויסען ווער מיינע אמת'ע טאטע מאמע זיינען געווען.

דאס האט אבער לאנג ניט גענומען חאשע איז ווידער צו זיך געקומען. זי איז אבער געווען אזוי שוואך, אז זי האט קוים געקענט ריידען. רבקה האט זיך געטרייסעלט מיט איהר גאנצען קערפער און האט זיך צוגעבויגען גאנץ נאהענט צו חאשען.

מאמינקע דערצעהל! האב רחמנות דערצעהל! איך וויל אזוי וויסען ווער מיין אמת'ע מאמע איז חאטש דו ביזט מיר אזוי טהייער ווי א מאמע.

"שא, מיין קינד, שריי ניט," האט חאשע געשעפטשעט. איך האב יעצט געזעהען פרומע שרה'ן. זי איז דא יעצט ביי אונז אין הויז. זי איז געקומען מיר העלפען, איך האב עס ביי איהר ניט פערדיענט."

רבקה האט זיך דערשראקען. עפעס האט חאשע גערעדט אזוינס וואס פאר איהר איז געווען אונפערשטענדליך.

באלד אבער איז חאשע פאלקאם געקומען צו זיך. רבקה האט איהר געהאלפען זיך ארויפרוקען העכער אויף'ן קישען און חאשע האט פארטגעזעצט איהר ערצעהלונג אבער אין א סך א שוואכערען טאן, און האט זיך יעדען מאהל געמוזט אבשטעלען צו כאפען דעם אטהעם.

ווי איך האב דיר שוין געזאגט מיין קינד האט רב איסער צו ביסלאך גענומען פערגעסען אן דעם אונגליק, און האט גענומען לעבען. מיט איין מאהל האט זיך אבער אלעס איבערגעדרעהט.

דאס איז געווען ווינטער. אויף'ן גאס איז געווען א שרעקליכע בורע, א שנעע, און א זאווערוכע, נאר א גנב צו שטראפען. רב איסער איז געזעסען אין זאל און האט געטרונקען טעה. איך בין געשטאנען אין קיך און האב געקאכט וועטשערע, פלוצלונג האט זיך די טיהר געעפענט, און סאניטשקע איז אריינגעקומען. גאט מיינער! וואס האבען מיינע אויגען געזעהען, אז איך בין אויף'ן ארט ניט געשטארבען בין איך געווען שטארקער פון אייזען. איך האב ניט געוואוסט וואס צו טהאן. זי איז געשטאנען נעבען טיהר און איך בין געשטאנען ביים אויווען און מיר האבען זיך ביידע פון די ערטער ניט געקענט ריהרען. וועה איז מיר! וואס פון איהר איז געווארען. בלויז א שאטען פון דער אמאליגער סאניטשקאן, און דערצו איז זי נאך געקומען מיט א קינד אויף דער האנד.

חאשינקע טהייערע, האט זי די ערשטע אנגעפאנגען. וואס מאכט מיין מאמינקע?

קוקענדיג אויף איהר און הערענדיג איהרע ווערטער, האב איך זיך ניט געקענט איינהאלטען און האב אנגעפאנגען צו וויינען. איך האב מיר קיין ארט ניט געקענט געפינען, וואס זאל איך טהאן האב איך מיר געטראכט, עס פעהלט מעהר ניט אז רב איסער זאל דערהערען און דערזעהן.

"וואס האסטו געטהאן? נאך וואס ביזטו געקומען. די מאמע איז דאך שוין ניטא, האב איך איהר געזאגט.

דאס דערהערענדיג איז זי מיט א שרעקליכען קוויטש א פאל געטהאן צו דער ערד, דאס קינד וועלכע זי האט אויף די הענד געהאלטען און וועלכע איז געשלאפען האט זיך אויפגעכאפט און האט אנגעפאנגען צו שרייען. איך האב געמאכט א גוואלד, און האב זיך גענומען צו מינטערען די פערחלש'טע.

אויף מיינע קולות איז אריינגעלאפען רב איסער אין קיך אריין.

וואס איז דארטען, חאשע! וואס שרייסטו?

איך ווייס ניט ווי אזוי רב איסער האט אויסגעזעהען און וואס ער האט געטהאן, ווייל איך בין געווען בעשעפטיגט מיט סאניטשקאן און מיט'ן קינד, נור ווען איך האב זי שוין אריינגעלעגט אין מיין בעט און האב גענומען דאס קינד אויף די הענד האב איך איהם דערזעהען א ווילדע חיה האט אויסגעקוקט ווי א לעמעלע געגען רב איסערן. ער האט אויסגעזעהען ווי א הונגעריגער לייב וועלכער איז גרייט זיך ארויפצואווארפען אויף זיין אפפער. זיין גאנצע פיגור האט זיך מיט אמאהל א גלייך געטהאן און מיט א שפרונג פון א יונגען אינגעל איז ער געשטאנען נעבען איהר.

(פארטזעצונג פאלגט)

נאטיס פון א סייל

ווענען א געוויסען מארטגיידזש און ווענען א טהייל פון לאט 33 אויף דער צפון זייט פון ד'ארסי סטריט, פלאן ד. 168.

דורך דער מאכט וואס איז ענטהאלטען אין א געוויסען מארטגיידזש וועלכער וועט פראדוצירט ווערען אין צייט פון סייל וועט געאפפערט ווערען פאר סייל דורך פובליק אקשאן דעם 2־טען דזשון 1915 אום 11 אוהר פארמיטאג אין טאראנטא אין קאונטי פון יארק ביי דייוויד שטיין 323 קווין סטריט וועסט אקשאנער, פאלגענדע פראפערטי, נעמליך:

די טהייל פון לאט 33 אויף צפון זייט פון ד'ארסי סטריט לויט דעם פלאן ד. 168 אויף וועלכען עס שטעהט דאס הויז אין ריער 44 ד'ארסי סטריט.

טערמס 10 פראצענט פון דעם קויפגעלד מוז איינגעצאהלט ווערען באלד אין צייט פון סייל און דער באלאנס מוז איינגעצאהלט ווערען אין צייט פון 30 טעג. אונטערוואריפען צו א רעזערוו ביד.

פאר ווייטערע איינצעלהייטען און קאנדיציאנען פון סייל זיך ווענדען צו

בערנארד פ. פיטצפעטריק
49 וועלינגטאן סטריט איסט, טאראנטא.
דאטירט אין טאראנטא מאי 19־טען 1915
Bernard P. Fitzpatrik

פערלאנגט א מיידעל פאר לייכטע הויז ארבייט אין א גוטע הוים און קריגען גוטע וויידזשעס. מוז האבען גוטע רעפערענסעס. פרעגען פאר מ. וויינבערג אין אידישען זשורנאל.
2441—5—25

פאר וואס?

פאר וואס געהען אלע אין 101 ענגעס סטריט? (פריהער אין 113 ענגעס קארנער עליזאבעט)

פאר וואס איז ר. סילווערמאן אזוי פאפולאר אין טאראנטא וואו נעהמט זיך דאס צו א מענשען אזא כח, אזא געשמאק און אזעלכע ביזנעס פעהיגקייטען?

[illegible]

פאר וואס קריגט מען אין ערגעץ ניט אזא אויסוואהל, אזא סחורה, אזוי פערשיעדענארטיג, אזוי פיעל וואלענס, סילקס, רעמנענטס, דרעסס גודס, טרימינגס, אזוי גוט, אזוי שעהן און ... און... און... אזוי שרעקליך ביליג?

אט די פראגען פרעגט מען איבעראל.

דער תירוץ אין איינפאך:

ר. סילווערמאן ווייסט דאס וואס קיינער ווייס ניט.

ר. סילווערמאן איז בעקאנט מעהר פון, אלע סוחרים אין דיעזען ליין, ווייל —

ר. סילווערמאן האט עקספיריענס פון 38 יאהר אין פאריז און אין די סטייטס!

דאס איז דער סוד.

געהט וואו אלע געהען!

צו ר. סילווערמאן אין 101 ענגעס סטרים.

די פאריז בארגין סטאר (געוועזען קאר. ענגעס און עליזאבעטה).

Real Estate
ריעל עסטייט

א גוט איינגעטריייטע אייז־קרים פארלא צו פערקויפען. גאראנטירט א לעבען צו מאכען. ביליג רענט. אין עליזאבעט סטריט. זעהר ביליג. נאכפרעגען באקס 29.
2601—30—5)

$10.00 5 רומס, 69 עדווארד סט. פרעגען 10 דיארסי סטריט.
2604—5—26)

$12.00 6 רומס אלע קאנוויניענס 81 נאיעגרע סטריט לעבען באטהורסט סט. פרעגען 10 דיארסי.
2605—5—26.

צו פעררענטען 3 רומס, ביליג מיט אלע קאנוויניענס. פרעגען 208 אגוסטא עווענו.
2606—5—26)

צו פעררענטען א פלעט פון 3 אדער 4 רומס, סעפריים גאז, אלע קאנוויניענס, ביליג רענט מיט טעלעפאן 73 סט. פעטריק
2607—5—27)

2 שהענע רומס צו פעררענטען פיר צוויי יונגע לייט. נאכפרעגען 108 באלדווין סט.
2608—27—5)

צו פעררענטען צו 3 און צו 4 רומס קארנער ענגעס און עליזאבעט סטריט אין טענעמענט בילדינג, אויך א גרויסער סטאר מיט רומס.
פרעגען ביים דזשעניטאר אין רום 15
2611—25—6

צו פערקויפען א גוט געהענדע גראסערי סטאר אין א גוטען געגענד, זיכער א לעבען צו מאכען. אורזאכע פון פערקויפען אם פלאץ. גאנץ ביליג. נאכפרעגען מר. גאלדסטיין נומער 1 יוראן סטריט.
2610—27—5)

צו פעררענטען 4 רומס, אלע קאנוויניענס, 10 דאלאר א מאנאט, אין 811 קווין סטריט וועסט.
2599—5—26)

צו פעררענטען אונפארנישד רומס. ניי דעקארייטעט. נאכפרעגען 69 סאנט פעטריק סטרים.
2589—5—29

צו פעררענטען א הויז פון 6 רומס אין 155 וואולסלי סטריט, רענט 15 דאלאר א מאנאט, מיט א סטייבעל פאר 2 פערד מען קען אריין פאהרען אין יארד, אויך א גוטער סעלער מיט 2 זייטען אריין צו געהן, מיט אן סינק מים סעפרעט גאז אפסטערז.
פרעגען 66 ראבינסאן סטריט.
5—28

צו פעררענטען א פלעט פון דריי אדער פיער רומס מיט גאז, ביליג רענט צו א קליינע פאמיליע. נאכפרעגען 199 בראנזוויק עווענו.
5—28

10 דאלאר א מאנאט 4 רומס און א סטייבעל אין 795 קווין וועסט.
2583—5—25

אפארטמענט סוויטס

אין 502 פארלאמענט סטריט 4 רומס און באטה, און 5 רומס און באטה, עלעקטריק און גאז רענטשעס דזשעניטאר סאיר וויסעס, דעקארייטעט נאך דעם לעצטען סטייל. $20 און 25. א מאנאט.
פארטיקולערס ביי טעלעפאן, קאלעדזש 1076.
2319—5—30)

Situations Vacant

פערלאנגט אן עקספיריענסד גאי פיר דזשענטס פארנישינג און קלאהדינג. נאך פרעגען 201 יאנג סטריט.
2600—5—27)

פערלאנגט א מיידעל פאר לייכטע הויז ארבייט. פרעגען 412 קווין וועסט.
2586—5—25

פערלאנגט א גוטע קעכן. מיר וועלען צאהלען די בעסטע וויידזשעס. נאכפרעגען 383 קווין וועסט.
5—28

פערלאנגט א ווייטער, מעג זיין א מיידעל אין ענגעס רעסטאראנט 96 ענגעס סט.
2554-5-20

פערלאנגט א פארטנער מיט איין קליינעם קאפיטאל, איין עקספירענס, פיר איין גוטען פאהרעס אין דיא וועסט פרעגען 30 קענסינגטאן עווענו פון 3 נאכמיטאג ביז 10 ביינאכט
2557-5-26

די שעהנסטע און בעסטע דרעסעס געמאכט צו ביליגע פריזען. עקסטרא רעדוצירטע פרייזען צוליעב דער שלעכטער צייט.
מרס. וויין, 181 אגוסטא עוועניו.

חתן כלה
זאלען אכטונג געבען

מערידזש לייסענס קען מען קריגען אין אפפיס פון "אידישען זשורנאל", 67 עליזאבעטה סטריט, לען דא נעהמען זייערע לייסענס וועלען קריגען א יום־טוב'דיגען בעריכט מיט א מזל־טוב אין "אידישען זשורנאל" פ. ה. ו. ג.

וואס איז
דער
אונטערשיעד?

צוויי ביזנעסלייט אין דער זעלבער ליין

איינער ווערט פון טאג צו טאג רייכער און דער צווייטער — שטעהט אויף אן ארט און מוטשעט זיך.

דער ערשטער אד-ווערטייזט, און דער צווייטער ניט

דער ערשטער ווערט ניט מיעד דערציילענדיג יעדען אז ער האט עפעס צו פערקויפען, און דער צווייטער האלט עס בסוד, און שפארט א פאר סענט, און האט ניט קיין קונים און ניט קיין געלד...

קלוגע סוחרים האל-טען אין איין אדווער-טייזען, זיי ווערען גאר ניט מיעד

ווער עס ווייס דעם סוד און אדווערטייזט, מוז סוף כל סוף זיין ביזנעס ארויפארבייטען.

קומט אין אפיס
פון
"אידישען זשורנאל"

און אדווערטייזט:

אז איהר האט סחורה צו פערקויפען.
אז איהר פאבריצירט א געוויסען ארטיקעל
אז איהר קויפט געוויסע סחורה
אז איהר דארפט ארבייטער
אז איהר זוכט ארבייט
אז איהר ווילט אייערע רומס פערענטען
אז איהר זוכט רומס

קורץ פעהיגע סוחרים אדווערטייזען און האבען
הצלחה

קאנטאר וולאדאווסקי האט גע[illegible]
אין 62 בראנזוויק עוועניו
דער טעלעפאן נומער איז [illegible]
[illegible]
דער גרעסטער [illegible]
מוהל
און דער מאדערנסטער
מסדר קדושין אין טאראנטא

און
קאנטאר וולאדאווסקי
רופט מיך און איבערצייגט אייך.
קאנטרי לייט קענען מיך אויך אנגאזשירען פאר שמחות. מיין וואהנונג איז [illegible] בראנזוויק עוועניו, און מיין טעלעפאן איז 1076 קאלעדזש.
[illegible]
פיר ארעמע אומזונסט.

רעווערענד קאפלאן

איז בעוואוסט צו זיין דער שנעלסטער און זיכערסטער מוהל אין טאראנטא. איהר דארפט נור געדענקען די אדרעסע און טעלעפאן נומער און איהם לאדען צו אייערע שמחה'ס דאן זייט איהר זיכער צו זיין צופריעדען.
זיין אדרעסע 166 דזשאהן סטריט. טעלעפאן אדלייד 1545. מוהל ומסדר קדושין.
מערידזש לייסענס פריי צו אלע חתן כלה
אפיס טעלעפאן ארעלייד 239.

ווילט איהר א גוטען מוהל וועלכער איז 23 יאהר אין פראקטיק, דאן שיקט נאך
חזן טאנאוויטש
פון מיקעל סטריט שוהל.
208 מיקעל סט. טעלעפאן
קאלעדזש 2033
— ארימע אומזונסט —

[illegible]

כשר און ביליג אונגוס
איך מאך בעקאנט צו אלע מיינע קאסטומערס גראסערים און אייזקרים פארלארס און דעליקאטעסען סטארס, אז אלע מיינע וואארס ווערען פערקויפט ביליגער 2 סענט אויף דעם פונט אין קעש. און איהר בעדארפט נים צאהלען פאר אייער געלד קיין אינטערעס. דאס זיינען די וואארעס: וואורשט, גערויכערט קארענדביף, באלאניע
ארדערס דעליווערט איבעראל מיט דער גרעסטער צופריעדענהייט
משה סאלקאוויטש, 694 ריטשמאנד סטריט וועסט. טעלעפאן ארעל. 1559

מט-קלעמענס מיש.
ELKINS HOTEL
דער שעהנסטער ענד מאדערנסטער האטעל אין די וועסט
סטריקטלי כשר
ריינינג רום פלאטץ פיר 150 געסט.
מיוזיק ביי די מיעלס
פיר פארטיקולארס שרייבט זאפארט צו
Saml Elkins Mt. Clemens Mich.

הארדוועיר און קאטלערי
דאס בעסטע פלאטץ פאר אלע סארטען הארדוועיר, נעז פיקטשורס, נעז מענטעלס און גלאובס, עלעקטריק פיקטשורס, פייס סטאוונס, קאלאויל היטערס, גלאז און קיט (פוטטי) פיינטס און אוילס א. ז. וו. ביי
G. H. IBBOTSON
343 באטהורסט סטריט
טעלעפאן קאלעדזש 6242

דר. מ. קייטס
דענטיסט
218¼ קווין סטריט וועסט
קארנער קווין און מעקאל סטריט.
DR. M. KATES, Dentist
218½ QUEEN ST. WEST
PHONE MAIN 979

יעצט איז די צייט.
צו לערנען ענגליש, בוקקיפינג, שארט־הענד, טייפרייטינג און אנדערע קאמערציעלע געגענשטענדע. ספעציעלע ראטען צו לעזער פון אידישען זשורנאל וואס וועלען אנפאנגען אין יאנואר.
ווענדעט זיך פאר איינצעלהייטען ו וואטסאנס ביזנעס סקוהל 442 יאנג סטריט
ט. מ. וואטסאן פרינס
15 יאהר עקספיריענס אין טאראנטא.

דר. מ. פיוויניק
.·. דענטיסט .·.
קאר. קווין סט און ספאדינא עוו.
טעלעפאן ארעלייד 4067
בענק אוו האמילטאן בילדינג
Dr. M. PIVNICK B. A. Sc.
Room 2

פיר שמחות
ווען איהר מאכט א שמחה און דארפט ברענדים וויין אדער ביער, קומט צו דער גוט בעקאנטער פירמע
דזש. וו. רייען
188 קווין סט. וועסט. פאן מיין 106
א פולער ליין פון כרמל וויין און ברענדי אין סטאק.
אלע ארדערס פינקטליך אטענדעט

דר. ד. ה. ביטאן
דענטיסט
בעסטע ארבייט צו די ביליגסטע פרייזען
קיינע עטערצען
טעלעפאן קאללעדזש 361.
844½ באטהורסט סטריט
קארנער ארטהור סטריט
D. H. BEATON, Dentist
344½ Bathurst Street, Cor. Arthur

י. ראזען
עקספערט עקקאונטענט און בוקקיפער
גיט לעקסאנס אין בוכפיהרונג און מאכט איבערזעצונגען אין פערשידענע שפראכען
נעהמט אן צו ארדנען ביכער פון סאסייעטים
ברייננט אין ארדנונג די ערגסטע בוכפיהרונג סיי אידיש, סיי ענגליש
208 ראבערט סטריט
טעלעפאן מיין 4582.

מ. מ. דייוויס
פאבליק אדיטאר
אדיטינג, סיסטעמאטייזינג אינ־וועסטיגיישאן.
350 קאלידז סט. טאראנטא
טעלעפאן קאלידז 7632

די סאקסאן קא.
עסטייט און פינאנסעל בראוקערידזש
JOHN M. SKELTON
פריזידענט און מענעדזשער
וועליואיישאן עקספיינדזשעס א. ז. וו.
802 לאמסדען בילדינג טעלעפאן ערעלייד 3107

טעלעפאן: אדעלייד 1408
ה. דזש. מעקדאנאלד
לאא אפיס
בארימטער, סאליסיטאר, נאטארי, געלד צו פערלייהען
ראבינס בילדינג
וויקטאריא און רימשמאנד.

דר. טוראפסקי
185 ספעדיינא עוו.
טעלעפאן ארעלייד 8224
אפיס שטונדען:
1 ביז 3 נאכמיטאג. 6 ביז 8 אבענדס

פריוואטע און ביזנעס קארעספאנדענץ ווי אויך געזעצליכע דאקומענטען אין אללע שפראכען געמאכט ביי
The Canadian Translation Bureau
H. FEILMANN, Mgr.
קענט בילדינג, 156 יאנג סטריט. רום 211
—ביללינע פרייזען.—טעל. מ. 1546

פ. ליווי
לייף, עקסידענט. פייער און פלייט גלאס אינשורענס.
טעלעפאן קאללעדזש 101.
81 St. Patrick St.

סטאוועס, ריפערינג, און פוירניסעס — צו ביליגע פרייזען
מאכאט נעז און קוילען רענדזשעס
WESTWOOD BROTHERS
635 St. Queen W. Phone Adel. 1518

דייאנא סוויטס
„די סטאר פון קוואליטעט"
די שעהנסטע און ראיעלסטע אייז קרים פארלאר אין טאראנטא
הייסע געטרענקע צו יעדער צייט.
דעם גרעסטען אויסוואהל פון אלערליי חיימיש געמאכטע טשאקאלאדעס און קענדיעס.
153 יאנג סטריט

דענטיסט
דאקטאר וו. ה. קאלבארן
ספעציאליסט אין צייהנער ציהען
רום 601, קענט בילדינג
יאנג און ריטשמאנד סטריטס
טעלעפאן מיין 2149.
טאראנטא

פערלאנגט
מענער זיך צו לערנען דעם בארבער טרייד.
תמיד זיכער צו קריגען בעשעפ־טיגונג מיט גוטע וויידזשעס.
מיר וועלען אייך אויסלערנען אין עטליכע וואכען.
שרייבט פאר איינצעלהייטען און פאר א קאטאלאג פריי.
The Moler Barber College
221a QUEEN STREET EAST

איהר קענט בעקומען דעם זשורנאל אין די פאלגענדע פלעצער:
43 ענדרעסאן סטריט
115 סענט פעטריק
68 בעלוויו פליים קארנער לעאנארד
51 ארטהור סטריט
223 סענט פעטריק סטריט.
789 קווין סט. וועסט.
261 פארלאמענט סט.
און אין זאקהיימס גראסערי 71 דאנדעס סטריט.

— פארגעסט נים —
ס. וויינבערג'ס וואל פייפער און פיינט סטאר
76 עליזאבעטה סט טעלעפאן מיין 2693

וואו איהר קענט קריגען פאר 4 און 5 סענט דעם שעהנסטען ראלל פייפער.
ספעשעל! ספעשעל!
א באקס טריפעל באדי, 25 פונט — $1.55.
א באקס פרעמיער לעד, 25 פונט — $1.30.
א קווארט אריענטאל פיינט — — 35 סענט.
אלעס צו די ביליגסטע פרייזען. אין פרייז בלויז.

אדווערטייזט אין דעם „אידישען זשורנאל" עס ברענגט רעזולטאטען.

פאר וואס אלע טאראנטאר אידען דארפען געבען זייער דרוק ארבייט אין אידישען זשורנאל?

1. ווייל מיר האבען אלע מעגליכקייטען אייך צופריעדענ־צושטעלען.

2. ווייל די פרייזען זיינען ביליגער ווי אין ערגענד וועלכען אנדער פלאץ.

3. ווייל מיר קענען מאכען א גוטען דזשאב.

4. ווייל מיר זיינען שרייבער, ניט קיין פארטאטשעס, מיר לאזען ניט אדוים קיין דזשאב וועלכער זאל אויסזעהן ווי טערקיש.

5. ווייל אויב איהר זייט אונזער קאסטימער רעכענען מיר אייך ביליגער פאר אדווערטייזמענטס.

6. ווייל אונזער פרינטינג איז א מאדערנע. די מאשינערי איז דאס לעצטע וואָרט אין דיעזען ליין.

7. ווייל דער זשורנאל איז א אידישע וויכטיגע אינסטיטוציאן אין טאראנטא און עס איז אין אייערע אינטערעסען אז דער זשורנאל זאל עקזיסטירען און זיך ענטוויקלען.

8. ווייל עס איז אין אייערע אינטערעסען צו האנדלען מיט א ציימונג.

9. ווייל מיר לאדען אייך הערצליך איין מיט אונז צו האנדלען מיר וועלען טהאן אונזער בעסטעס אייך צופריעדענ־צושטעלען.

אונזער אדרעסס:
67 עליזאבעט סטריט 67
טעלעפאן מיין 4582

THE DAILY YIDDISH JOURNAL
H. WINEBERG, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
67 Elizabeth Street Telephone Main 4582
SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.
Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario January 22nd 1913

דער אנפאנג פונ׳ם סוף

דאס, וועגען וואס מען האט גערעדט פאר די לעצטע עטליכע מאנאטען, און געמאכט דערצו פערשיעדענע השערות איז שוין א ווירקליכקיים.

די איטאליענישע רעגיערונג, וועלכע האט זיך אלעס געהאלטען אין וואקלען מיט דער דעה, צו יא צושטעהן, אדער ניט, האט ענדליך ערקלערט קריעג עסטרייך-אונגארן, וואס עס מיינט אויך דייטשלאנד.

וואס בעדייטעט דיעזע נייע קריעגס-ערקלעהרונג?

מען וועט זאגען, אז דאס מיינט, נייע מלחמה פערוואגליקטע, צושטערטע שטעדט, און טויזענדער פערוואונדעטע און געטויטעטע אויפ׳ן שלאכטפעלד. ביי די פריינד פון פריעדען, וועט עס פיליייכט א טיעפען טרויער ארויסרופען, וואס נאך א מלוכה האט זיך אנגעשלאסען אינ׳ם בלוטיגען אייראפעאישען קאנצערט.

א טעות האבען אבער אלע די יעניגע, וועלכע רעכנען איטאליענס קריעגס-ערקלעהרונג פאר אן אומגליק.

עס איז דער סוף פונ׳ם בלוטיגען שפיעל.

איטאליענס קריעגס-ערקלעהרונג, וועט בלייבען היסטאריש נים נאר פאר איטאליען, נאר פאר גאנץ אייראפא, ווייל זי איז נים קיין רוף צו מלחמה, נאר א פריעדענס שטימע.

עס איז יעצט פאר אונז ניט וויכטיג, אז איטאליען איז אויסען מיט איהר הויבען די שווערד געגען עסטרייך-אונגארן, אבצונעהמען די איטאליעניש-בעפעלקערטע פראווינצען.

ניין, ניט דאס איז וויכטיג אינ׳ם יעצטיגען היסטארישען מאמענט. וויכטיג איז בלויז דאס, אז מיט׳ן אריינטרעטען פון דער דריי-מיליאנענדיגער איטאליענישער ארמיי אינ׳ם מלחמה האריזאנט, וועט ענדליך די בלוטיגסטע וועלט-קריעג פערענדיגט ווערען, און עס וועט נים נעהמען לאנג ביז זאגען, מען וועט אנהויבען צו רעדען וועגען פריעדענס-פערהאנדלונגען.

קיין זיעג אויפ׳ן שלאכטפעלד פון די לעצטע עטליכע טעג בעדייטעט נים אזוי פיעל, און איז נים פון אזא גרויסער וויכטיגקייט, ווי איטאליענס נעהמען זיך צו וואפען.

אלע מלחמה-פלענער מוזען יעצט פערענדערט ווערען און מען וועט זיך מוזען רעכנען מיט דער נייער מאכט, וועלכע איז צוגעטרעטען צו די „עלייעס“.

אין די ארמייען וואס זענען ביז יעצט פון עסטרייך-אונגארן און דייטשלאנד אנגעווענדעט געווארען אויף די שלאכטפעלדער אין בעלגיען, פראנקרייך, גאליציען, פוילען, און קורלאנד, וועט מוזען אן ענדערונג פארקומען. און מען וועט מוזען קאנצענטרירען גרויסע ארמייען ביי די איטאליענישע גרענעצען.

ווען אפילו עס זאל דארטען צו קיין ערנסטען צוזאמענשטויס נים קומען, וועט עס אויך מיינען א גרויסען זיעג פאר די „עלייעס“. ווייל די ארמייען וועלען דאך דייטשלאנד און עסטרייך, דארט זא ווי זא מוזען האלטען.

די ביז יעצטיגע זיעגרייכע דייטשלאנד וועט ענדליך מוזען איינזעהן אז איהר לעצטע קארט וואס זי האט געוואלט שפיעלען דורך פרינץ פאן בילאוו איז אויסגעשפיעלט און דאן...

דאן וועלען די טעאטאנישע פערבינדעטע געצוואונגען זיין צו רעדען וועגען שלום.

דער מאביליזאציאנס-בעפעהל פון דער איטאליענישער ארמיי, און דאס זינקען דורך איטאליען די דריי עסטרייכישע שיפען, זענען די ערשטע פריעדענס-טויבען, וועלכע פערזיכערען אונז א שלום אין דער נאהענסטער צוקונפט. א שלום און א זיעג פאר די „עלייעס“.

—):(—

וואס די רבנים דארפען טהון?

ביי איינינע פון די היגע ריכטער, האט זיך לעצטענס געשאפען א מיינונג, אז ווען א איד שווערט אין קאורט, איז די שבועה נים בינדענד פאר׳ן אידען, און אבוואהל ער האט געשוואוירען, האט ער דאך נים מורא צו זאגען פונקט פערקעהרט.

מיר גלויבען ניט, אז די ריכטער צווייפלען אין דער אידישער שבועה, און אז זיי זאלען דענקען אז א איד א״ז פעהיג צו זאגען פאלשע עדות, כאטש ער האט געשוואוירען.

מיר זיינען איבערצייגט, אז די קריסטליכע ריכטער זענען אונטער דיעזען איינדרוק פשוט דערפאר, ווייל זיי ווייסען נים, אז די שבועה אין געריכט פאר׳ן ריכטער, איז פאר׳ן אידען אזוי בינדענד, ווי ער וואלט געשווארען פאר א אידישען רב.

מען מוז דארום די קריסטליכע ריכטער אויף דעם אויפמערקזאם מאכען, און די פאסענדסטע פערזאנען דערצו, און וואס דארפען עס טהון, זענען די היגע רבנים.

זאלען זיי די היגע ריכטער ערקלעהרען, אז לויט׳ן אידישען דין, איז די שבועה אינ׳ם געריכט בינדענד פאר׳ן אידען, די קריסטליכע ריכטער, וועלען דארום פערשפארען חושד צו זיין די אידישע בעלי דין, אז מען קען זיך נים פערלאזען אויף זייער שבועה.

וועגען א בריעף

אויף אן אנדער פלאץ אין דיעזער ציימונג, וועלען די לעזער געפינען א בריעף פון א קריסטליכען געלעהרנטען, וועלכער ווענדעט זיך מיט א רייהע פראגען און פערלאנגען, אז די לעזער זאלען איהם ענטפערען אויף זיי אויפריכטיג, ווייל ער וויל לערנען דאס אידישע לעבען פון דער ערשטער קוועלע.

מיר וואלטען דארום פערלאנגט פון די לעזער, וועלכע וועלען דיעזען געלעהרנטען ענטפערען, זיי זאלען איהם ענטפערען צום פונקט, און אהן גאל און ביטערקיים.

מיר פון אונזער זייט, וועלען נאך אויך עפעס האבען צו זאגען וועגען דיעזער פראגע.

פוילען ווי זי איז יעצט

אין דאמבראווער ראיאן. — אין בענדין, סאסנאוויץ און אומגעגענד.

דער דאמבראווער ראיאן געהערט צו יענע שטרעקעס פון קעניגרייך פוילען, וועלכע, הגם זיי זיינען אויף פערנומען געווארען פון די דייטשען, זיינען דארט קיין קריעגס געשעהענישען נישט פארגעקומען, און דעריבער רעכענט ער זיך פון ׳יעלע פאר א געגענד, וועלכע האט ווייניגער פון אנדערע ערטער געליטען פון דער מלחמה. אבער אין דער ווירקליכקייט איז נישט אזוי. די לאגע אין דעם ראיאן איז פשוט א פערצווייפעלטע.

דער דאמבראווער ראיאן האט אפילו אין נארמאלע צייטען נישט ארויסגעגעבען אזא שעור תבואה, קארטאפעל און אנדערע פראדוקטען, וויפיעל די בעפעלקערונג בעדארף. דער ראיאן האט געגעבען קוים איין פערטיל פון דעם, וואס מען האט געדארפט און דריי פערטעל האט מען אריינגעפיהרט פון מזרח-פוילען, אדער רוסלאנד. און אפילו אין נארמאלע צייטען האבען דארט שפייז-פראדוקטען געקאסט 10—15 פראצענט טהייערער, ווי אין אנדערע ערטער אין פוילען, זאגאר אפילו אין דער געגענד פון ווארשא.

אין יאהר 1914, אין וועלכען דאס תבואה-אראבנעהמען פון די פעלדער האט זיך צוליעב דער מלחמה שטארק פערקלענערט, קאן מען רעכענען, אז דער דערמאהנטער ראיאן האט נאר ארויסגעגעבען צוואנציג פראצענט פון א נארמאלער צייט. דארט האט מען רעקוויזירט דריי-פערטיל פון דער אלגעמיינער צאהל פערד, 75 פראצענט בהמות, האבער, היי, און שטרוי.

די אינדוסטריע האט געליטען צוויי מיליאן רובל דעפיציט און האט נישט געקאנט אויסצאהלען פאר יולי די פענסיעס די ארבייטער און בעאמטע. אויך אנדערע חובות. די אלגעמיינע סומע פון די אויסגעשטעלטע באנקס בעטרעפט ערשט 4 מיליאן מיט 800 טויזענד רובעל.

אין די געוועלבער פון דער פראוויאנט קאמיסיע קאסט דורכשניטליך אין דעם טייל מיט צעהן פראצענט טהייערער, איידער עס קאסט זיך אליין.

דאס צוטהיילען פון די אריינגעפיהרטע ארטיקלען איז געווען אזוי:

פאבריקען, ארבייטער-ביוראס און בעאמטע — 60 פראצענט; שטאדט ראטה און וואהלטהעטיגע פעראיינען—40 פראצענט.

לויט דער סטאטיסטישער רשימה פון וואהלטהעטיגען פעראיין פון 1-טען יאנואר 1915, איז געגעבען געווארען הילף.

אין סאסנאוויצע (צוזאמען מיט זאגארזשע און גראדזיעץ) מיט א בעפעלקערונג פון 135 טויזענד מאן, האט דער וואהלטהעטיגער פעראיין געהאלפען 12,650 פערזאן; בענדין, מיט א בעפעלקערונג פון 50 טויזענד פערזאן — 5000 מאן; דאמבראווע, מיט א בעפעלקערונג פון 66 טויזענד נפשות — 5000 מאן; סטראשעמיעשיצע, מיט א בעפעלקערונג פון 12 טויזענד נפשות 400 מאן: זאווירצע און זאמבקאוויצע מיט א בעפעלקערונג פון 40 טויזענד — 1000 מאן.

די פעראייען טהיילען פאנאנדער אין די שטעדט, איבערהויפט אומזיסטע מיטאגען, און אויף די דערפער ברויט, קארטאפעל און געלד אויך.

די אויבענדערמאהנטע ציפערען נעמען ארום ארעמע לייט, וואס געהערען נישט צו קיין שום פאבריקען אדער וועלכע עס איז אינדוסטריעלע אינסטיטוציעס, דאן ווען ארבייטסלאזע ארבייטער בעקומען שטיצע פון די פאבריקען, וואו זיי האבען פריהער געארבייט. די צאהל פון די ארבייטסלאזע ארבייטער בעטרעפט 45 טויזענד, וואס מאכט אויס צוזאמען מיט דיא הויזגעזינדען, לערך הונדערט טויזענד.

די בידינגונגען, וואס מיר האבען דא בעשריעבען, האבען נישט געקאנט אריבער אהן אנ׳איינפלוס אויפ׳ן סאניטארען צושטאנד פון דער בעפעלקערונג. אין פערלויף פון די לעצטע פינף מאנאטען פון 1914 איז ארומגעגאנגען טיפוס, שקארלאטין, דיזענטעריע און כאלערע (36 צופאלען, וועלכע זיינען גיך לאקאליזירט געווארען. די שטערבליכקייט צווישען קינדער האט זיך פערשטארקט אויף 10—12 פראצענט.

פון די אלע ציפערען נעהמט דער מעמאריעל ארויס א בעשלוס:

1) אז די שווערסטע זייט פון דאמבראווער ראיאן איז דאס, וואס זי האט נישט גענוג פראוויאנט.

2) אז א גרויסע שוועריגקייט רופט ארויס דער פאלשטענדיגער מאנגעל פון געלד, ווייל מען קען נישט קומען אין פערבינדונג מיט באנקען און אנדערע געלד-קוועלען;

3) אז די ערלויבניש אריינצופיהרען פון דייטשלאנד, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען מיט בעדינגונגען, קאן נישט גערעכענט ווערען פאר א שטענדיגער זאך. אויסערדעם, האט עס א שוואכע בעדייטונג דאדורך, וואס עס פעהלט מזומן צו קויפען סחורות;

4) אז הגם יענער טהייל פוילען איז נאך נישט געווען אין דער רעכטער קריעגס-ליניע, געפינט ער זיך אין זעהר שווערע בעדינגונגען, ווייל ער איז אבגעשניטען פון איבריגען לאנד;

6) אז דער האנדעל און די אינדוסטריע, נישט האבענדיג קיין געלד-מארק, איז נישט אימשטאנד צו בעשעפטיגען ארבייטער. די קויהלען גרובען האבען געארבייט ביז׳ן 12-טען נאוועמבער 1914 ווען די דייטשען האבען פערניכטעט, „צוליעב סטראטעגישע טעמים“ אלע מאשינען, און האבען דאדורך אבגענומען ארבייט ביי 50 טויזענד ארבייטער. די געגענד איז בערויבט געווארען פון קויהלען, און די גרובען זיינען געצוואונגען אויסוועלכע ווארטען אויף געמאהלען צו ווערען, דעריבער וועט מוזען זיין א הפסק עטליכע מאנאטען אין אויסגראבען קויהלען.

7) אז דער ראיאן האט פיעל געליטען פון די רעקוויזיציעס;

8) אז די פעלדער זיינען ערטערווייז צוטראטען געווארען, און די תבואה און קארטאפעל זיינען טהיילוויז פערנוצט געווארען אויפ׳ן ארט, און טהיילוויז רעקוויזירט געווארען, און דעריבער וועט מען קאנען דאס יאהר בעארבייטען העכסטענס 60 פראצענט פון דער ערד.

אזא טרויעריגער מצב איז געווען אין יאנואר. פון דאמאלס אן האט זיך די לאגע נאך פיעל מעהר פערערגערט, איבערהויפט דערפון, וואס מען קאן זיך נישט בעזארגען מיט פראוויאנט. די הערען גאנסיעוועסקי און מיכאלאווסקי, וואס זיינען דעליגירט געווארען דורך דער פראוויאנט קאמיסיע, זיינען געפאהרען זוכען זאפאסען אין אנהויב קיין מישקאוו. דארטען האבען זיי דעם 30טען יאנואר בעשטעטיגט, אז אין געגענד פון מישקאוו אויף דער לינקער זייט באהן ליניע קאן מען גאר נישט בעקומען, ווייל די ערד איז ווייניגער פרוכטבאר און זאפאסען זענען געווען ווייניג, און אויף דער רעכטער זייט לאזען די עסטרייכער נישט צופיהרען און לעגען ארויף א נאלאג אויף די פוהרען אין זשארקי און יאנאווע א רובל אויף א פוהר. אויסער דעם קאן מען דארט שטענדיג קאנפיסקירען די סחורות און רעקוויזירען די פערד.

פון מישקאוו זיינען געפאהרען די דעלעגאטען קיין טשענסטאכאוו. דארט האט מען פעסטגעשטעלט, אז די ארטיגע אדמיניסטראציע אין דער פערזאן פון גראף קאמער, האט ארויסגעגעבען א פעראדנונג, אז פון טשענסטאכאווער אויעזד איז פערבאטען, אונטער א שטרענגע שטראף, ארויסצופיהרען לעבענס מיטלען, וועלכע פערפעהלען וואס א מאהל מעהר אין אויעזד און אין גיכען וועט די גאנצע בעפעלקערונג שטעהן פאר א הונגער געפאהר.

ערגער נאך איז די לאגע אין נאוואראדאמסק. דער גאנצער אויעזד געפינט זיך ביי די עסטרייכער, אויסער די סטאנציע, וועלכע האט א עסטרייכישען און א דייטשען קאמענדאנט. אין נאוואראדאמסק האט מען די דעלעגאטען געזאגט, אז הגם אויפ׳ן ארט איז פאראן א געוויסע צאהל תבואה אין די גיטער, וועלען, צוליעב די שטארקע רעקוויזיציעס פון דעם עסטרייכישען מיליטער, זיך די זאפאסען באלד אויסלאזען און די בעפעלקערונג וועט מוזען בעטען הילף ביי די איבריגע ראיאנען. דיעזעלבע לאגע איז אין פעטראקאווער אויעזד. די עסטרייכער האלטען אין איין רעקוויזירען, און אלע הויפען שרייבען זיי אב די תבואות און אלץ וואס קאן נוצען פאר דער ארמיי. וועגען ארגאניזירען א ארויספוהר קאן קיין רעדע נית זיין, נאך מעהר דערפאר, ווייל די גיטער זיינען געבליעבען אהן פערד, און די פויערים, וועלכע האבען נאך פערד, האבען מורא זיך צו ווייזען מיט זיי אויף די וועגען, ווייל זיי האבען מורא, מען זאל זיי נישט רעקוויזירען.

אין פעטריקאוו האבען די עסטרייכער אנידערגעשטעלט אויף דעם פלאץ הינטער דער באהן ליניע 2 לאקאמאבילען מיט דרעש מאשינען, וועלכע דרעשען אהן אויפהער די תבואה, וואס ווערט אריינגעפיהרט דורך דעם עסטרייכישען מיליטער פון די ארומיגע גיטער און א שטריקע פון 6 מייל פון ביידע זייטען באהן ליניע און דער ארטיגער מיהל צאהלער און הארן ביי דער סטאנציע ליעגען 400 קעריץ קארן, וועלכע ווארטען אויף געמאהלען צו ווערען פאר געברויך פון דער עסטרייכישער ארמעע, און די שטאדט פעטראקאוו און נאוואראדאמסק קאן נישט בענוצען די מיהל אויף זייער אייגען געברויך א פילו אויף א פאאר שעה.

אין קארשקאוויצע האט דער עטאפ קאמענדאנט ערקלערט, אז כל זמן ער איז קאמענדאנט, וועט גיין איין טראנספארט נישט ארויסגעהן פון דער געגענד ״איהר ווילט ארויספיהרען תבואה — האט ער געזאגט — טא וואסזשע וועט בלייבען פאר׳ן מיליטער?״

אויסער דעם קומען צו נאך גרויסע שוועריגקייטען און שטערונגען צו בעזארגען יענעם ראיאן מיט לעבענסמיטלען. ווען מען זאל שוין אפילו בייקומען יענע שטערונגען און צופיהרען די זאפאסען צו דער באהן, שטויסט מען זיך אן אין א נייע שטערונג: וואו נעהמט מען וואגאנעס. עס וואלטען ענדליך געקאנט שטיצען מיט פראדוקטען די ערטער, וואס זיינען נישט פערבונדען מיט דעם ראיאן מיט דער באהן, נאר זיי ליעגען נישט זעהר ווייט פון די באהן-ליניעס, וואס זיי געהען צו דער זייט פון דער דייטשער גרעניץ. אבער דאס רעכט אריבערצופיהרען תבואה אין יענע ערטער טראנזירט דורך דייטשלאנד מאנאפאל בער „איינפוהר-געזעלשאפט“, אין פאזען׳ און אזוי ארום איז דים דאמבראווער ראיאן אויסגעשלאסען געווארען פון יעדע דירעקטע קניה אויף דער פוילישער טעריטאריע.

אויסער דעם פערקויפט דער דאמבראווער ראיאן אין נארמאלע צייטען קויהלען און אייזען...

אין א קאמוניקאציע און אין אבנעהמער, ערשט צוליעב דעם מאנגעל אין קאקס, שטעהען די הוטס לעדיג און ארבייטען נישט, און די גרובינס האבען קוים אנגעהויבען טהיילוויז אויסצוארבייטען דיא פראדוקטען און אבהענגיג פון צוריקברענגען אין ארדנונג זייערע מעכאנישע אפאראטען, פון דער צאהל וואגאנעס, וואס זיי בעקומען און פון דער מעגליכקייט צו פיהרען די קויהלען אין לאנד אדער אין דייטשלאנד, וועלען זיי זיין אימשטאנד אויסצוצאהלען דעם ביסעל ארבייטער גרעסערע פענסיעס ווי ביז אהער, און דערמיט אליין אויפצוהויבען די קויף-פיהיגקייט און פערבעסערען די לאגע פון דער בעפעלקערונג. אבער דערווייל כל זמן דאס איז נאך נית דערגרייכט געווארען, ווערט די לאגע ערגער מיט יעדען טאג, מיט יעדע שעה.

אין פערלויף פון די פערגאנגענע מאנאטען האט זיך די בעפעלקערונג געראטעוועט פון א הונגער טויט דורך פערקויפען די מעבעל, די בעטגעוואנד און קליידער. ערשט איז שוין ניטא וואס צו פערקויפען. דער הונגער האט שוין פערשפרייט אויף דער בעפעלקערונג זיינע שווארצע פליגלען און קיין רעטונג איז נישטא... עס הויבען זיך שוין אן זעלבסטמארדען, איבערהויפט אין די ארבייטער פאמיליעס. די פאמיליע איז איבערגעבליבען הפקר, און זייער רעטונג איז טויט.

אזוי איז דער מצב אין דעם רייכען דאמבראווער ראיאן.

(״היינט״)

פיעלע בעקין פאודערס ענטהאלטען אליום וועלכער איז א שעדליכער עסיד. די שמא פען פון אליום בייקינג פאודער זענען זעל טען געפרינטעט אויפ׳ן לייבעל אויף ווערט די אליום געוועהנליך אנגעגעבען אונטערן נאמען סאלפייט אף אליומניא אדער סאדיק אליומיק סאלפייט, מעגיק בעקינג פאודער ענטהאלט נים קיין אליום. די אייציגע גוט בעוואוסטע מעסיגע פרייז בעקינג פאודער געמאכט אין קאנאדא וועלכע ענטהאלט נים קיין אליום און וועלכע האט קיין אליום און וועלכע האט אלעס איסגערעכענט אויפ׳ן לייבעל.
E. W. GILLETT COMPANY LIMITED
WINNIPEG TORONTO. ONT. MONTREAL.

די שלאכטען צווישען די קענעדער און די דייטשע

די דייטשע שראפנעלען און זייער פערניכטענדער ארבייט. — די גאזען מיט וועלכע די דייטשען בענוצען זיך. — די העלדישע ארבייט פון די קענעדער סאלדאטען. — א געבורטסטאג אויפ׳ן שלאכט-פעלד. — פערבאנדאזשירט 1500 פערוואונדעטע סאלדאטען אין 36 שטונדען. — די שווערע ארבייט פון א דאקטאר אויפ׳ן שלאכטפעלד.

דאקטאר ראבערטסאן א היגער דאקטאר וועלכער איז אוועק פון דאנען מיט׳ן ערשטען קענעדער קאנטינגענט בעשרייבט א שלאכט וועלכע ער האט אליין געזעהען. די שלאכט איז פארגעקומען ביי איפער, אט ווי ער בעשרייבט עס.

איך האב געהאט דאס פערגעניגען צו זעהען ווי א פראנצויזישע דיוויזיע צוזאמען מיט קענעדער סאלדאטען זיינען בעפאלען די דייטשען, איך בין געשטאנען אויף א זעהר נאהענטען פלאץ וואו דיא שלאכטען זיינען פארגעקומען, טראצדעם וואס דער פלאץ איז געווען געפעהרליך האט עס מיר דאך ניט געשאדט, און דערפאר אבער האב איך אלעס געזעהען אויסגעצייכענט גוט.

די שלאכט האט זיך אנגעפאנגען ארום 11 א זייגער ביינאכט, צווישען דער ארטילעריע פון ביידע צדדים שראפנעלען זיינען געפלויגען ווי האגעל.

ארום א צוואנציג יארד פון מיר איז געפאלען א דייטשער שראפנעל און איך האב געקענט גוט בעאבאכטען וואס אזא שראפנעל ענטהאלט אין זיך. די מערהסטע ענטהאלטען אין זיך גלאז און שטיקלאך מעטאלען חוץ קוילען און בליי, ווען זיי רייסען אויף צושפרייטען זיי זיך אזוי אז די מעטאלען קענען פערוואונדען פיעלע סאלדאטען אין איין און דער זעלבער צייט.

איך האב געזעהען ווי איינער פון די דייטשע שראפנעלען איז אריינגעפאלען אין דער ערשטער ליניע פון די פראנצויזען קיין צופיעל שאדען האט ער ניט פעראורזאכט אבער גענוג סאלדאטען זיינען פון דעם פערוואונדעט געווארען.

איך ווייס ניט ווי אזוי איך בין ארויס אונבעשעדיגט בלויז דורך א צופאל איז דאס געווען וואס איך בין א גאנצער געבליבען. מען האט מיך ארויסגערופען צו זעקס פערשיעדענע סטיישאנס, איך האב קומען אטענדען צו די פערוואונדעטע, אבער אויך די סטיישאנס זענען געטראפען געווארען פון די דייטשע שראפנעלען. איך צוזאמען מיט די אנדערע דאקטוירים האבען געמוזט ארבייטען אונטער א האגעל פון פייער און בליי אויפצוקלייבען די פערוואונדעטע. מיר האבען דאס געטהאן מיט שמחה, האבען אבער די דייטשען גענומען פערשפרייטען זייערע פערניכטענדע גאזען אזוי אז מען האט ניט געקענט איינשטעהן.

איהר האט געוויס פיעל געלעזען אין די צייטונגען, שרייבט דער דאקטאר, וועגען דער שלאכט אין וועלכער אונזערע קענעדער באטאליאנען האבען זיך בעטהייליגט. פיעלע פון די בעריכטען וועלכע איהר האט געלעזען זיינען אמת, אבער אויך פיעלע זיינען איבערטריבען. איך האב די שלאכט ריכטיג געזעהען.

דאס איז געווען דעם 23-טען אפריל פינף א זייגער פארטאג, אונזער ערשטער און פערטער באטאליאן זיינען אוועק צו די פראנט, ארום א מייל און א האלב פון איפער, די אטאקע האט זיך אנגעפאנגען אויף א פלאכען פעלד, איבער א שטרעקע פון 1200 יארד, אונזערע זיינען צוגעקומען ארום הונדערט יארד פון שונא און האבען דארטען געמאכט טרענטשעס. די זעלבע טרענטשעס האלטען נאך אונזערע סאלדאטען יעצט אויך. מען מוז אויך ניט פערגעסען אז אונזערע סאלדאטען זיינען געגאנגען אהן דער פראטעקציאן פון ארטילעריע. דארטען און אויפ׳ן בארג נומער 60 וועגען וועלכען עס איז שוין אזוי פיעל געשריבען געווארען זיינען פארגעקומען די שלאכטען, אבער דיא טרענטשעס וועלכע אונזער ערשטער און

(פארזעצונג אויף פיידזש 5)

(פארטזעצונג פון פיידזש 4.)

פערטער באטאליאן האבען פערנומען האלטען מיר נאך יעצט אויך. אנדערע סאלדאטען האבען פרובירט צו געהן ווייטער. איך אליין האב אטענדעט ארום 1500 פערוואונדעטע סאלדאטען אין צייט פון 36 שטונדען. איך האב זיי ארומגעבונדען זייערע וואונדען. צווישען די פערוואונדעטע האבען זיך געפונען, קענעדער, ענגלישע פראנצויזען, און אינדישע סאלדאטען.

איהר דארפט זיך אליין פארשטעלען די ארבייט פון א דאקטאר וועלכער דארף אונטער א רעגען פון קוילען ארויסנעהמען די פערוואונדעטע פון די טרענטשעס, און העלפען זיי. דאס קען מען ניט בעשרייבען מען מוז דאס זיך אליין פארשטעלען.

דעם 25-טען זיינען מיר געווען אין סאנט דזשוליען און דעם 26-טען בייננאכט האבען מיר צוריק פערנומען דעם פלאץ קאנאל.

דעם 28-טען 29-טען און דעם 30-טען אפריל בין איך געווען ביי א שלאכט וואס זינט די מלחמה געהט אן איז נאך אזוינס ניט געווען, אלענפאלס ניט פון וועלכער איך האב געהערט. פון די הארמאטען קראכען האט מען געקענט טויב ווערען. די ערד האט זיך געטרייסעלט מיט אלעם ארום איהר. עס האט אויסגעוויזען אז די גאנצע וועלט האט זיך איבערגעקעהרט. די פולע ארטילעריע פון ביידע זייטען האט פלייסיג געארבייט. דערצו איז נאך צוגעקומען די געפעהרליכע שטיקענדע גאזען וועלכע די דייטשע שראפנעלען פערשפרייטען. איך האב געוואונשען אז זיי זאלען אלע אביסעל אנשווייגען ווערען, אבי זיי זאלען לאזען אביסעל צו רוה און זאלען ניט אזוי צורשרויפען די נערוועז. עס ווילט זיך אויף א ווילע פטור ווערען פון דעם גוואלדיגען גערודער, עס זאל זאטש ווערען שטיל אויף א ווילע, אבער עס איז פערשטענדליך אז מען קען עס ניט אויספיהרען.

איפער איז עפעס א פערשאלטענער פלאץ וויפיעל מען דרעהט זיך נים ארום דארטען שטעהט מען אלץ אויף איין ארט, אט האבען די, און באלד טאקי האבען עס די אנדערע, און צום סוף ווייזט זיך ארויס אז קיינער האט עס ניט און מענשען פאלען ווי פליגען פון ביידע זייטען.

די גאזען מיט וועלכע די דייטשען בענוצען זיך זיינען זעהר געפעהרליכע, איך אליין האב געהאט פיעלע פאציענטען סאלדאטען וועלכע זיינען בלויז פון דעם גאז געשטארבען. הער דריטער באטאליאן פון אונזערע קענעדער סאלדאטען האבען פערלארען צוויי קאמפאניענס, איך ווייס ניט צו זיי זיינען אלע דערהרג'עט געווארען אדער זיי זיינען פערנומען געווארען אלס קריעגס געפאנגענע. פיעלע פון זיי וועלכע איך האב יא געקענט זיינען דערהרג'עט געווארען. עס האט אויך פאסירט דאס עטליכע סאלדאטען וועלכע האבען געארבייט אין מיין קאמפאניע אלעם סטרעטשער טרעגער זיינען געהרגעט געווארען. א שראפנעל האט זיי געטראפען דאן ווען זיי האבען געהאלטען אין טראגען פערוואונדעטע סאלדאטען. איך אליין בין דאן אויך געווען צווישען זיי אבער איך בין גליקליכער ווייזע לעבען געבליבען. דער שראפנעל איז איבערגעפליגען איבער מיין קאפ.

אבער טראץ די אלע שרעקעניסען און געפעהרליכקייטען אמוזירט מען זיך אמאהל גאנץ פיין. אט האט איינער פון אונזער קאמפאניע געפראוועט זיין געבורטסטאג און ער האט פאר אונז געמאכט א מיטאג פון טשיקען. מיר האבען עס געפראוועט ניט אין קיין טרענטשעס נור טאקי אין אן אמת'ער הויז. מיר זיינען אריין אין א הויז וועלכע איז בענוצט געווארען פון אונזער ארטילעריע, איין האלב פון דער הויז איז געווען צושטערט, עס איז נאך אבער פערבליבען גענוג פלאץ וואו צו זיצען. מיר האבען ווירקליך פערבראכט גאנץ פיין און האבען געטרונקען גאנץ שעהנע טאסטען.

דער דאקטאר בעשרייבט אויך אין העלע פארבען ווי עס קוקען אויס די קענעדער סאלדאטען, ארומרייטענדיג דיא עצטע שלאכטען אין וועלכע די קענעדער זיינען געווען געווען בעטהייליגט, קומט ער צום שלוס אז זיי האבען זיך ניט וואס צו שעהמען נעגען די אנדערע סאלדאטען וועלכע קעמפפען צוזאמען מיט זיי.

איין וואך בלויז איז געווען אן אונערטרעגליכע. מיר האבען ניט געוואוסט פון עסען פון טרינקען פון אנטהאן זיך און פון ארומוואשען זיך. דאס איז געווען דאן ווען די פראנצויזישע ארטילעריע דיוויזיע איז געווען אין קאמפף, א גאנצע וואך האט עס געהאלטען אין איין דונערען און קראכען. קיינער האט זיך קיין ארט ניט געקענט געפינען. מען איז געלעגען אין די טרענטשעס און האט ניט געקענט א קאפ ארויסשטעקען, עס איז געווען געפעהרליך אבער צו דער יעצטיגער צייט ווען איך שרייב עס איז שוין גאנץ שטיל און מען קען וויסען אויף וואס פאר א וועלט מען איז. ווי לאנג אט די שטילקייט וועט אנהאלטען איז אונבעוואוסט.

די פראנצויזען קלייבען זיך צו נוצען טורפיינים, דאס איז א געפעהרליכער שטאף. עס עקספלאדירט שנעל און אפט עקספלאדירט עס איידער מען שיסט דערמיט אויס. איך גלויב אבער אז אויף דיא דייטשען וועט עס גוט ווירקען פאר דיא געפעהרליכע גאזען מיט וועלכע זיי בענוצען זיך.

די ארבייט פון דראקטאראויף'ן שלאכט פעלד איז זעהר א שווערע. עס קומט אוים פיעלע מאהל צו ארבייטען אונטער זעהר שווערע אומשטענדען. עס טרעפט דאס מען ארבייט אויף א פלאץ, מען אטענדעט די קראנקע, פלוצלונג פאלט אריין א שראפנעל אדער אזוי א באמבע, און מאכט אן א חורבה צווישען די קראנקע, דאס הארץ ווערט צוריסען ווען מען זעהט עס, דאס איז איינפאך שוידערליך.

עס וועט אבער נעהמען א לענגערע צייט די מלחמה וועט זיך ענדיגען, אלענפאלס ניט פריהער ווי נאך א יאהר.

די מלחמה קען זיך ניט פריהערענדיגען ביז ענגלאנד וועט האבען א פאלשטענדיגען זיעג איבער איהר שונא, פערענדיגט דער דאקטאר זיין בריעף.

געהט ניט אהיים אהן דעם.
COWAN'S MAPLE BUDS

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט

נייעס פיר אידען
אין אידישען סטאר
פאר אידען

מיר מאכען אלערליי דזשועלרי גלייך אויף'ן פלאץ. חתונה רינגען ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי דזשועלרי פאר דעם ביליגסטען פרייז

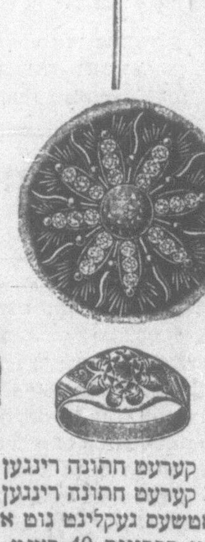

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פעני-ווייט.
18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פעני-ווייט.
וואטשעס געקלינט גוט און געראנטירט 40 סענט
מיין ספרינגס 40 סענט, הייר-ספרינגס 40 סענט דזשועלס 40 סענט, סטעפס 50 סענט.

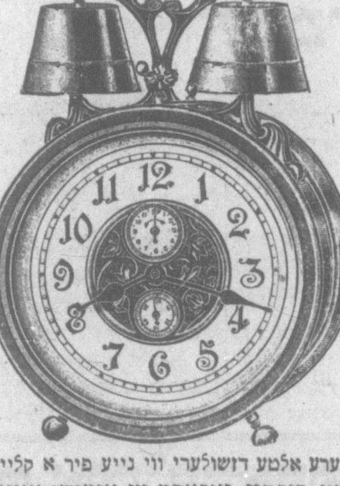

מיר מאכען אייערע אלטע דזשועלרי ווי נייע פיר א קליינעם פרייז.
אלערליי ברילען ריכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט.
מיר גיבען אייך ראיעלע סחורה פאר דעם ביליגסטען פרייז.

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט טאראנטא

אחיזבל.

גוואלד! וואס טהוט מען מיט'ן בעקעל?

2

ווען יאנקעל איז אריין אין שטוב, האט ער די ערשטע זאך זיך גענומען צו בעזארגען דעם בעקעל זיין פאספארט. ער האט אויסגעבויערט אין רבי גרונם'ס ברעטעלע צוויי לעכליך, אריינגעצויגען א דינע שטריקעלע און עס ארויפגעהאנגען דעם בעקעלע אויף'ן האלז.

דאן האט ער מאביליזירט זיין גאנצע ארמעע, צוזאמענגערופען אלע דריי קדשים, דעם עלטערען בחור און די אינגערע צוויי באטשיקעס, און איז ארויס מיט זיי אין יארד. ער אליין, אלס גענעראל פעלד מארשאל פאן הינדענבורג האט אנגעפיהרט די קאמאנדע.

צוערשט האט ער ארויסגעשיקט דעם אוואנגארד אויסקוקען דעם שונא'ס פאזיציאן; געהייסען דעם אינגסטען באטשיק, סעמקען, ער זאל קריכען איבער די יארדען און זעהן, אויב ביי מיסטער צימבלען, איז דער אייז-קרים פארלאר'ס יארד, איז קיינער ניטא. און ווען סעמקע איז געקומען מיט דעם רעפארט, אז דער וועג איז פריי, אז קיינער איז דארט ניטא, האט זיך אנגעפאנגען די אלגעמיינע אטאקע. עס האט זיך אנגעפאנגען בעוועגען די גאנצע ארמעע, די קאוואלעריע, די ארטילעריע און די אינפאנטעריע, אלע זאלבעפערט, דער טאטע מיט די בנים צוזאמען מיט'ן בעקעל האבען זיך גענומען אריבערפעקלען פון זייער יארד אין צווייטען, פון צווייטען אין דריטען, פון דריטען אין פערטען, און פון פערטען גלייך צו מיסטער צימבלען אין יארד אריין, וואו מען האט איבערגעלאזען דעם בעקעל, און פארטיג, די שלאכט איז געוואונען!

נאטירליך, עס איז ניט אזוי לייכט, ווי עס רעדט זיך. פון גענעראל יאנקעל פאן האניגקוועטשערס צד איז אויך געפאלען גענוג קרבנות. אריבערקריכענדיג דעם ערשטען יארד האט איין באטשיק צוריסען א פאאר נייע הויזלאך, אריבערקריכענדיג דעם צווייטען יארד, האט דער צווייטער באַי צוריסען די הויזלאך, און אריבערקריכענדיג דעם דריטען יארד, האט ער אליין אויך צוריסען די הויזען, אויסערדעם האט ער דערלאנגט אזא פליאף אן דר'ערד מיט'ן בעקעל צוזאמען, אז ער האט נעקענט געהרגעט ווערען, מילא ער וואלט נהרג'עט געווארען, וואלט ניט אויסגעמאכט, אבער דער בעקעל האט אויך געקענט נהרג'עט ווערען!

נור וויפיעל דער זיעג האט געקאסט איז ער ווערטה געווען!

יעצט האט גענעראל פעלד מארשאל יאנקעל פאן האניגקוועטשער צוזאמענגערופען זיין גאנצע ארמעע מיט'ן רעזערוו, די אינגלאך מיט די מיידלאך, און האט זיי אנגעזאגט:

''איהר הערט! מאשקע, באשקע, און חייקע, טשארלקע, סעמקע און אייקע, איהר זאלט אלע האלטען דאס מויל! טאמער וועט זיך איינער פון אייך אויסריידען א ווארט ווענען בעקעל, וועל איך אייך צו נהרג'ען!''

די קינדער האבען זיך אלע שטילערהייד צורוקט, און יאנקעל אליין איז אריין עסען סאפער.

* * *

ארום א זייגער צוועלף ביי נאכט, ווען מיסטער צימבעל איז ארויס אין יארד מיט א ליכט, צו זעהען אויב דער שער איז ריכטיג צוגעקייטעלט, האט ער גלייך דערזעהען דעם אורח, און טאקי גלייך פאר דער ליכט אויך איבערגעלעזען זיין פאספארט, די ברעטעלע, וואס איז איהם געהאנגען אויף'ן האלז.

מיסטער צימבעל, דארפט איהר וויסען, איז א אידעל קאטארי, וואס האט אויף זיך א שארפע גמרא קעפעל, א חברה מאן, ווי מען זאגט, ער האט באלד פערשטאנען, אז דאס האט איהם אבגעטהאן דער אלטער גודמאנקע, דער פישער, וועלכער איז אויף איהם אין כעס, ווייל ער איז געווען דאגעגען אז גודמאנקע זאל זיין דער בעל תוקע ראש השנה אין דער יוניטעד קענזינגטאן וועניו סינאגאג. ער האט הארום גלייך ארויסגערופען זיין פרוי אין יארד, און האט עס איהר דערצעהלט.

מיסעס צימבעל האט זיך גלייך אנגעצונדען:

''לאז מיר נאר שמעיה! אט נעהם איך שוין דעם בעקעל און טראג איהם אוועק צו גודמאנקען, און וועל דעם אלטען גנב אזוי געבען אז עס וועט איהם די חאלערע כאפען! עס וועט איהם זיין ביטער און פינסטער, איך וועל איהם מאכען, אז גאנץ קענזינגטאן וועניו וועט מיט איהם זיין אויף!''

מיסטער צימבעל האט איהר אבער אבגעהאלטען. ''ווארט נור אויף א ווילע, באשע יענטע, דו נעה אקארשט ארוים קארנער באלדווין און זעה, אויב ביי טרומפייטאר דעם בוטשער שלאפט מען שוין.''

אין עטליכע מינוטען ארום איז זי צוריקגעקומען מיט דער נאכריכט, אז ביי טרומפייטאר דעם בוטשער איז שוין צו די סטאר, פון די אויבערשטע ווינדאוס זעהט זיך אויך ניט קיין פייער, און זיי מוזען שוין שלאפען לאנג.

מיסטער צימבעל האט יעצט געבעטען ביי דער ווייב א ריינע ליילאך, אין וועלכער ער האט איינגעוויקעלט דעם בעקעל, איהם ארויפגענומען אויף די הענד און איז צוזאמען מיט זיין ווייב און מיט'ן בעקעל, ארוים פון שער און געגאנגען דורך דער הינטער ליין צוריק צו באלדווין צו.

צוקומענדיג צו מיסטער טרומפייטארס יארד, האט ער מיט א מעסערל אבגעקייטעלט דעם שער, אריינגעלאזען אהין דעם בעקעל, און יעצט פון דרויסען גוט צוגעשפארט די טיהר פון שער.

א זייגער פיער פארטאג, ווען מיסטער טרומפייטאר איז אויפגעשטאנען צו צוהאקען די פלייש, ערשט ער הערט מען מעקעט עפעס אין יארד. ער גיט אן עפען די טיהר און דערזעהט, א יונגען בעקעל מיט א שווארצע בערדעל.

''אלע קלאגען צו דיין קאפ און צו דיין לייב און לעבען!'' האט ער אויסגערופען, ''פון וואנען האסטו זיך אהער גענומען?''

ער האט א פאאר מינוט געקוקט אויף'ן בעקעל און דאן א שמייכעל געטהאן, איהם איז איינגעפאלען א גוטע אידעע. נעקסט דאר וואהנט די מיסעס ליפקין, אויף וועמען ער איז אין כעס, פאר וואס זי נעהמט ביי איהם ניט קיין פלייש, ער האט דארום גלייך אויפגעהויבען דעם בעקעל און אריבערגעווארפען איבערן פארקאן צו דער מיסעס ליפקין אין יאחר אריין.

אין א שטונדע ארום ווען מיסיס ליפקין איז אויפגעשטאנען עפענען די גראסערי, איז זי ארויס אין יארד און דערזעהענדיג די קליינע ציגעלע מיט דער אנגעשריבענער ברעטעלע אויף'ן האלז, איז זי גאר געווארען מלא שמחה. זי איז באלד ארויפגעלאפען און אויפגעוועקט דעם מאן.

''וועה נור פייטעל, וואס פאר א גרטען גאט מיר האבען, ערשט נעכטען האט מען ביי אונז פון יארד געגנב'עט די ווייסע טשיקען, האט ער שוין אונז היינט אבגעגעבען, נאך א בעסערע זאך, טאקי איך בין דאך א חכמה, מיינע ווערטער דארף מען דרוקען, אז איך זאג אז מען דאווענט און מען איז פרום העלפט גאט, העלפט ער טאקי, געה נור אראב אין יארד וועסטו זעהען וואס פאר א שעהנינקע ציגעלע עס געהט ארום, נאר ביי איהר אויף'ן האלז הענגט א ברעטעלע, דאס מוז מסתמא זיין איהר אדרעס, געה נור אראב וועסטו איבערלעזען.

מיסטער ליפקין האט זיך אויפגעהויבען פון בעט, איז אראב אין יארד און איבערלעזענדיג דאס ברעטעלע האט ער געזאגט צו זיין פרוי, דאס איז ניט קיין ציגעלע, נור דאס איז א בכור, עס איז פון יענע גוטע בעקלאך, וואס מיט זיי איז ניט געה און ניט שטעה, נים לעג זיך און ניט ריהר זיך, נור כאטש נעהם און טרינק זיך, קוילענען טאר מען איהם ניט...''

''א קלאג איז צו מיר ניט! טא וואס זשע ווילען מיר טהאן מיט איהם?'' האט א דערשראקענע איהם איבערגעשלאגען די רייד, מיסעס ליפקין.

''איך וועל דיר באלד ווייזען וואס צו טהאן מיט איהם, האט איהר געענטפערט מיסטער ליפקין און גלייך א נעהם געטהאן דעם בעקעל און אריבערגעווארפען איבערן פארקאן אין דעם נעקסטען יארד, צו מיסטער יאנקעל האניגקוועטשער.

''ער איז דער פרעזידענט פון שוהל, טא זאל ער זיך פרעדרעהען זיין קאפ וואס צו טהאן מיט איהם'', האט מיסטער ליפקין געזאגט, נאכדעם ווי ער האט דעם בעקעל אריבערגעווארפען, און איז גלייך צוריק ארויף שלאפען.

אביסעל שפעטער, ווען מיסטער האניגקוועטשער האט אויפגעהויבען די וואנדאו בליינדס פון זיין בעד רום, צו זעהען ווי שפעט עס איז, ערשט —

ברוך הבא! זיין בעקעל איז צורק דא!

איהם איז נעבאך געווארען זעהר זויער אויף'ן הארצען.

(פארטזעצונג פאלגט)

דר. י. ל. קאנטאר ע״ה.

מיר האבען שוין אין אונזערע נייעס-קאלומס געמעלדעט, אז אין ריגא איז לעצטענס געשטארבען דער דארטיגער ראבינער דר. י. ל. קאנטאר אין עלטער פון 66 יאהר.

מיר ווילען דא ברענגען איניגע שטריכען פון זיין לעבען.

דר. קאנטאר איז געווען איינער פון די וויכטיגסטע פיגורען וואס זיינען פערבליבען פון דער פעריארע, אין וועלכער עס האבען געשפיעלט א בעדייטענדע ראלע צבי הכהן ראבינאוויטש, יהודה ליב גארדאן, פרץ סמאלענסקין, חיים זעליג סלאנימסקי, אברהם בער גאטלאבער און מרדכי פלונגיאן. ער האט אין זיינע יונגע יאהרען אויסגעאיבט א גרויסען איינפלוס אלס שריפטשטעלער. אין די שפעטערע יאהרען האט ער זיך אבגעגעבען כמעט אין גאנצען מיט כלל ארבייט, אלס רעזולטאט פון זיין פערטרעטען א ראבינער שטעלע. ער איז געווען פון די יחידי סגולה אין דער העברעאישער ליטעראטור וועלכע האבען פעראייניגט אין זיך א גרינדליכע אידישע בילדונג מיט א סיסטעמאטישע אלוועלטליכע בילדונג.

דר. קאנטאר איז געבארען אין ווילנא אין יאהר 1849. זיין פאטער ר' יוסף, א איד א למדן, משכיל און מיוחס, איז געווען דער חזן פון דער ווילנער גרויסער שוהל. יהודה ליב האט געלעהרענט אין חדרים, ווי אלע אידישע קינדער פון זיין צייט, און ער האט נאך אין זיין פריהסטע יונגער ארויסגעצייגט פעהיגקייטען. צו צעהן יאהר האט ער שוין געוואוסט חיבש גמרא און איז אויך געווען קלאהר אין תנ''ך.

נאכהער איז ער אריין אין איינער פון ווילנער ישיבות און ער האט זיך גענומען מיט התמדה צום תלמוד. א קורצע צייט נאכדעם איז ער איבערגעגאנגען אין א העכערע ישיבה, וואו ער האט פערבראכט א פאאר יאהר, און ווען ער איז פון דארטען ארוים איז ער געווען קלאהר אין עטליכע סדרים גמרא.

צו זעכצעהן יאהר איז ער אריין אין ווילנער ראבינער שוהלע, און ווען זי האט זיך געשלאסען, איז קאנטאר געפאהרען ענדיגען זיין שטודיום אין דער ראבינער שוהלע. דער יונגער קאנטאר האט זיך נושא חן געווען ביי די דירעקטארען און לעהרער, און ספעציעל ביי אברהם בער גאטלאבער און ביי חיים זעליג סלאנימסקי, וועלכער איז געווען אינספעקטאר פון דער שוהלע. דער יונגערקאנטאר האט זיך געצייגט זיינע מאנוסקריפטען אין רוסיש און העברעאיש און זיי האבען איהם געראטהען אז ער זאל זיך ווידמען דער ליטעראטור.

ווען די זשיטאמירער ראבינער שוהלע האט זיך געשלאסען, איז קאנטאר געפאהרען נאך בערלין, וואו ער האט שטודירט מעדיצין. אין דעם זעלבען יאהר איז ער שיענען אין דרוק זיין ערשטער שיר ''אני מאמין'' אין ''השחר''. א יאהר שפעטער האט סלאנימסקי זיך בעזעצט אין בערלין און בעגייט זיין וועכענטליכע ''הצפירה'' און קאנטאר איז אויפגענומען געווארען אלס הויפט רעדאקטאר. בייטאג פלעגט ער שטודירען און ביי נאכט רעדאקטירען.

ער איז אין יענער צייט אויך געווען דער בערלינער קארעספאנדענט פון דער רוסישער צייטונג ''גאלאס מאסקווא''.

אין יאהר 1879 האט ער געענדיגט זיין שטודיום און געקראגען דעם טיטול דאקטאר. ער האט זיך צוריקגעקעהרט קיין רוסלאנד און אויסגעהאלטען עקזאמען אין פעטערבורג און געקראגען ערלויבניס צו פראקטיצירען מעדיצין אויף אין רוסלאנד.

אבער דר. קאנטאר האט זיך ניט בענוצט מיט דיעזער מעגליכקייט. אנשטאט צו שרייבען רעצעפטען האט ער זיך גענומען שרייבען ארטיקלען און אנשטאט צו היילען דעם אידישען גוף האט ער זיך אבגעגעבען מיט היילען די אידישע נשמה און דעם אידישען גייסט. ער האט אנגעפאנגען ארויסגעבען די רוסישע אידישע וואכענצייטונג ''רוסקי יעווריי'', וועלכע ער האט כמעט איינער אליין אויסגעפילט ער איז אויך געווארען א מיטארבייטער אין ''וואסכאד''.

אין זיינע ארטיקלען האט קאנטאר הויפטזעכליך ארויסגעשטעלט די ליכטיגע זייטען פון אלעס אידישעס און זיי זיינען געלעזען געווארען מיט גרויס דורשט פון דער אידישער אינטעליגענץ אין רוסלאנד.

אין די אכציגער יאהרען ווען עס האט זיך אנגעפאנגען די ,,חובבי ציון'' בעוועגונג און די בעוועגונג פאר דער אויפלעבונג פון העברעאיש, האט קאנטאר אין יאהר 1886 אנגעפאנגען ארויסגעבען א טעגליכע צייטונג אין העברעאיש מיט'ן נאמען ''היום'', אין וועלכער עס האבען זיך בעטהייליגט די בעסטע העברעאישע שריפטשטעלער פון יענער צייט. א יאהר שפעטער האט ער אויך אנגעפאנגען רעדאקטירען א מאנאטליכען זשורנאל אין העברעאיש מיט'ן נאמען ''בן-עמי'', וועלכער איז געווען געווידמעט פאר חכמת ישראל.

דער ''היום'' איז געווען אן עפאכע מאכענדע אונטערנעהמונג, און אבוואהל ער האט ניט לאנג עקזיסטירט, האט ער פון דעסטוועגען אין דער קורצער צייט פון זיין עקזיסטענץ אויסגעאיבט א דווירענדען איינפלוס. די הויפט פערדיענסט פון ''היום'' איז זיין פערטרייבען געוויסער מאסען די בטלנות וואס האט ביז אידם עקזיסטירט אין דער העברעאישער פרעסע.

דער ''היום'' איז געווען א מאדערנע צייטונג אי לויטן אינהאלט אי לויט דער שפראך. די צייטונג האט זיך אבגעגעבען מיט לעבעדיגע פראבלעמען און זי האט זיי אויך בעהאנדעלט אין א מאדערנע פארו. יעדעס ווארט איז געווען צום פונקט און די אנגעבלאזענע מליצה, מיט וועלכער אנדערע פעריאדישע אויסגאבען אין העברעאיש זיינען געווען פול, האט אין היום קיין שליטה ניט געהאט.

ווען דער ''היום'' האט אויס מאנגעל אין מיטלען געמוזט אויפהערען ערשיינען איז קאנטאר אויפגענומען געווארען אלס הויפט רעדאקטאר אין ''המליץ'' פון צעדערבוים, וועלכער איז שוין צו יענער צייט אויך געווען א טעגליכע צייטונג. קאנטאר האט דיעזע שטעלע אנגעהאלטען דריי יאהר צייט ביז'ן יאהר 1890 ווען ער איז געוועהלט געווארען ראבינער אין ליבאו.

אין יאהר 1905 איז ער געוועהלט געווארען ראבינער אין זיין געבורטסשטאדט ווילנא וואו ער איז פערבליבען ביז דעם יאהר 1911, ווען ער איז געוועהלט געווארען אלס ראבינער פון ריגא מיט א געהאלט פון פופציג טויזענד רובעל א יאהר.

זייט ער איז געווארען ראבינער האט זיין טהעטיגקייט אלס שריפטשטעלער אויפגעהערט, ער פלעגט בלויז פון צייט צו צייט פערעפענטליכען אן ארטיקעל אין ''השלח''.

דר. קאנטאר איז געווען א גוטער הערנער און א טיכטיגער כלל טהוער.

עהרע זיין אנדענקען.

דייאמאנדס
$1 $2 $3
וועכענטליך.

איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האבען דעם פיינסטען דייאמאנד אדער אנדערע דזשועלרי דורך דאס קרעדיט סיסטעם פון דזשייקאב בראדער. דייאמאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט אלע טאג טייערער און עס איז אן איבעסטמענט.

ספעשעל דיסקאונט 10 פראצענט פאר קעש.
דזשייקאב בראדערס 15 יאנג סטריט ארקייד.

א בריעף פון א אידישען אנטלאפענעם פון אלעקסאנדריא

דער ''קענעדער איד'' ברענגט אן אינטערעסאנטען בריעף פון א אידישען פילכטלינג.

טייערע עלטערען.

איך וועל אייך דא מיטטיילען אלעס, וואס איך האב דורכגעלעבט פון זינט די מלחמה האט אויסגעבראכען צווישען ענגלאנד און טערקיי.

צוערשט זיינען אלע קאמוניקאציעס איבערגעשניטען געווארען — די פאליציי האט גלייך גענומען זוכען וואו אלע שונאים וואהנען, דאס הייסט ענגלישע פראנצויזישע און רוסישע בירגער.

זוכענדיג די שונאים האבען זיי פערנומען אין גאנצען דאס געלד וואס יעדער האט פערמאגט, דאס ציהרונג און אלע אנדערע ווערטהפאלע ארטיקלען, וואס זיי האבען נור געפונען.

מיט זייערע ביקסען האבען זיי אהן אור זאכע געשלאגען אלע מענער, אויף אזא גרויזאמען אופן אז עס איז געווען הארצרייסענד צו צוזעהען.

נאכהער איז די פאליציי געגאנגען פון איין סטאר צו דער צווייטער און פערנומען דאס מעהל, צוקער, בעבלעך, גאז, לעדער, קליידער, אלערליי דרויגורס מעדיצין א. ז. וו. פאר אלע ארטיקלען האט מען קיינעם ניט בעצאהלט. געבען האט מען געמוזט, ווייל ווי גיך מען האט געהערט א ווארט האט מען געשלאגען.

מען פלעגט אנכאפען יונגע לייט אויף די גאסען און זיי צווינגען ארבייטען אומזיסט. דער שוסטער איז געצוואונגען געווען צו נייהען שיך, דער הארנעס מאכער — הארנעס און דער קארפענטער אלערהאנד באקסעס. אויב מען האט ניט געארבייט פלייסיג האט מען געשלאגען.

די שרעק איז געווען איבערנאטירליך.

די איינציגע האפנונג אונזערע איז געווען אז די גרויסע ענגלישע פלאטע וועט קומען אונז בעפרייען, ווייל דער חלף איז יעדע מינוט געלעגען אויף'ן האלז. מען

(פארטזעצונג אויף פיידזש 6.)

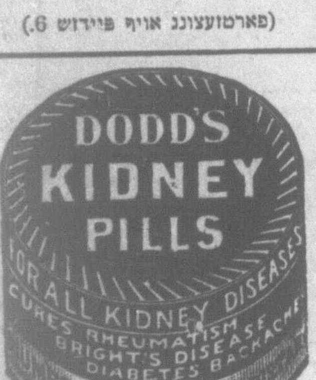

דאד'ס קידני פיללס
פאר אלע נירען קראנקהייטען פאר ראמאטיזם, ברייטס דעזיז און שמערצען אין רוקען.
צו באקומען אין אלע דראג סטארס.

CUNARD

עסטאבלירט 1840

אייראפא דורך ליווערפול

קאמערסאניא, פרייטאג, דזשון 11, 5 נאכמיטאג.

ארדונא, שבת 19, 10 מארגענס

טוסקאניא, פרייטאג, דזשון 25, 5 נאכמיטאג.

טראנסילוואניא פרייטאג, דזשולי 2, 5 נאכמיטאג.

מארעטאניא שבת דזשולאי 10 10 מארגענס

טוסקאניא פרייטאג דזשולאי 16 5 נאכמיטאג

ארדונא שבת דזשולאי 24 10 מארגענס

טראנסילוואניא, פרייטאג דזשולי 30, 5 נאכמיטאג.

מארעטאניא שבת אויגוסט 7 10 מארג.

טוסקאניא פרייטאג, אויגוסט 13 5 נאכמיטאג

מארעטאניא שבת, אויג. 7, 10 מארגענס

רייזען ארום דער וועלט.

דורך ראטען צו אלע הויפט פארטען פון דער וועלט.

פאר אינפארמיישאנס זיך ווענדען קונארד סטימשיפ קאמפאני, לימיטעד 21—24 סטייט סטריט, ניו־יארק.

אדער א. פ. וועבסטער און סאן גענעראל אגענטען 53 יאנג סטריט לואיס גוראפסקי, 113 קווין סט. וועסט ל. ראטענבערג און סאנס 141 קווין וו. י. גארפונקעל 117½ קווין סטריט וו.

MELVILLE DAVIS
COMPANY LTD.

סטימשיפ טיקעטס פאר אלע ליניען

אוי באיהר ווילט אריבערברענגען אייערע קרובים און פריינד פון אלד קאנטרי, אדער איהר ווילט מאכען א רייזע צו וועלכען עס איז וועלט טהייל, בעראטה זיך מיט דער מעלוויל דייוויס סטימשיפ און טוריסט קא. לימיטעד 24 טאראנטא סט. טעלעפאן מיין 2010 און מיין 4711.

CANADIAN PACIFIC

נייע טריין סערוויס

טאראנטא — מאנטרעאל, אטאווא דורך „לייק אנטאריא שאור ליין".

פאסט טיים נאך אשאווא, פארט האופ קייבורג, בעללוויל. טרענטאן א. ג. וויטער.

איינצעלהייטען פון סי. פי. אר. איי־דזשענטס, אדער שרייבט מ. ג. מורפהי דיסטריקט פעסענדזשער איידזשענט, טאראנטא

פאטראנייזט די איינציגע אידיש! ווינדא קלינינג קאמפאני

מיר אטענדען צו אלער־האנד הויז, פעקטארי, אפיסעס און סטאר קלי־נינג. בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראק־טען מאנאטליך און יעהרליך. טעלעפאנירט 1 אדעלייד סט. איסט, פאן מיין 7391. ביי־נאכט און זונטאג טע־לעפאנירט קאלעדזש 4319.

New York Window Cleaning Co
1 Adelaide E

MEET ME AT THE FIRESIDE — Strand — YONGE NEAR KING — CONTINUOUS 10 AM TO 11 PM — MATS 5¢-10¢ EVES 5¢ 10¢ 15¢

מאנטאג, דיענסטאג און מיטוואך

דזשאהן בארימאר

אין

„זייט איהר א מייסאן ?"

5 אקטען

פאטהע נייעס

דאנערשטאג, פרייטאג און שבת

לואיז מעעדיטה

אין

איהר נאציאנאלען ערפאלג

„הילף פערלאנגט"

5 אקטען

פאטהע נייעס.

א גליק פאר טאראנטאר אידען

עס האט זיך ערשט ערעפענט א האלסייל ביזנעס פון די בעסטע ענגלישע און יארקשיר וואלענע שטאפען וואו איהר קענט קריגען די בעסטע און שעהנסטע וואר'עס פאר סוטס אבער־קאוטס און פענטס מיט האלסייל פריי־זען. אויך טיילארס טרימינגס ביי ג

J. LUBINSKY
248 Simcoe St Phane Main 6446

דאסניי ע הויזמיט דינייע אידעס

עססייגים איידזשענטס, לימיטעד. ספעציעלע אויפמערקזאמקייט ווערט געגעבען צו אססיינמענטס, חובות קאלעקטען א. א. וו. פאר שנעלע און גוטע סארוויס טעלעפאנירט עדלייד 919.

15 סימקא סטריט ערשטער פלאר (גודיער טייר בילדינג) טאראנטא.

Assignees Agents Ltd.
154 Simcoe St.
(1-ST FLOOR GOODYEAR TIRE BLDG) TORONTO

בעקאנטמאכונג

דער אלבעוואוסטער

מר. בארנשטיין

פון יארק סטריט האט איצט געמופט נאך

383 קווין סטריט וועסט

דאס זעלבע ביזנעס.

ONTARIO LAUNDRY CO. Ltd

זי — מיין לינדזשע יוועט ... די בעסטע אויפמערקזאמקייט.

ער: יעס. און מיינע העמדער און קאלנער בע־קומען די שעהנסטע ... עטסיק באארבייטונג און אויסזעהן, ... געמעלט ... זעהר שמארק.

אנטאריא לאונדרי קא. לימיטעד

91 עדווארד סט. טעל. מיין 4821

וויכטיגע נייעס פאר אלע אידען פון דער וועסט ענד.

די בעסטע ווייגען און ליקער

מיר זיינען אין דער רעכטער הארץ פון דער אידישער געגענד, 25 יאהר אין דיא ביזנעס און מיר האבען די בעסטע קענטנים און אימפארטירטע קאניאקען אונד ברענדיס צו די בילינסטע פרייזען.

א ספעשעל דיסקאונט פאר חתונות, פארטיעס און זא ווייטער.

מיר גאראנטירען פולע צופרידענהייט.

פערגעסט נים אז דאס אלעס האט איהר

201 סענט פעטריק סטריט

א. פעטערסאן, פראפ. טעלעפאן קאלעדזש 84

פעדלערס און סטאר קיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטימערס און צו מאכען געלד איז צו סוי־פען דריי־גודס, דיינקאוטס, פענסי גודס, דזשולערי און נאוועלטיס ביי קאפלאן און קא.

האלסייל און דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער באוואוסטער האלסייל פלאץ וואו פיעל פעדלער זענען בארייכט געווארען. דזשאבּ לאטס זענען שטענדיג דא. ארדערס פינקטליך אטענדעט.

קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סט. וו. טאראנטא אנט. טעלאפאן עדלייד 3772.

האט איהר שוין בעזוכט דעם נייעם

דיינינג רום אונד רעסטאוראנט

אין 192 ספעדיינא עוועניו, (ניער קווין)

עס איז פיר אייער אייגענעם בענעפיט

דאס שעהנסטע פלייז אין אקאמאדיישאן פיר ליידים און דזשענטעלמען. גוטע געשמאקפאלע בשר'ע שפייזען און גוטע בעהאנדלונג גאראנטירט.

גרינבלאט, 192 ספעדיינא עוועניו, (געגען איבער פהיבי סטריט)

L. WHITE & SON
177 Queen St. W
Phone Adelaide 2015

דער ספרינג איז שוין דא

קלינט, פרעסט, פארבט און פיקסט אייערע קליידער

ביי ל. ווייהט אונד סאנס

די גוט בעוואוסטע אידישע קלינערס 177 קווין וועסט, אנטקעגען יוניווערסיטי עוו. אדלייד 2015.

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטהער הער רעדאקטאר!

האלטענדיג אין שרייבען א בוך וואס טראגט דורכאויס א סאציאלאגישען כאראקטער און וועלכעס בעהאנדעלט אויך פיעלע אספעקטען פון דער אידען פראגע אין אייראפא, זייער עמיגראציאן און אימיגראציאן, זייער ארט לעבען אין אמעריקא און זייער ווירקונג אויף זייערע שכנים, האב איך בעשלאסען זיך צו ווענדען צו אייך, א אידישער רעדאקטאר פון א אידישער צייטונג, מיט א בקשה איהר זאלט מיר העלפען אין מיין ארבייט.

איידער אבער איך זאג אייך וואס איך וויל פון אייך וועט איהר מיר ערלויבען צו זאגען פאלגענדע פאאר ווערטער כדי קלערער צו מאכען מיין פערלאנג:

אמת, איך בין ניט קיין איד, קיין פערטהייליגער אבער וועגען אידען האב איך גיט. פאר'ן אידען פון דער ווייטער פערגאנגענהייט, ווי ווייט איך קאן איהם פון די ביכער וואס איך האב געלעזען וועגען איהם, בויג איך מיין קאפ מיט גרוים דרך ארץ.

איך האב אויך גרוים רעספעקט פאר'ן אידען פון מיטעלאלטער און פאר אייערע גרויסע מאדערנע אידען. איך בין זיך אבער מודה אז דאס פאלק, די ברייטע מאסען, אייערע סוחרים, קרעמער און ארבייטער פון איצט, קען איך ניט. אייערע שונאים מאהלען זיי מיט זעהר שווארצע פארבען און מען קען זיי ניט גלויבען, מען טאר זיך אויף זיי ניט פערלאזען. איך קאן מיך אבער ניט פערלאזען אויף זייערע פריינד. די לעצטע, זעלבסטפערשטענדליך מאהלען זיי, פערקעהרט, מיט צופיעל ראזע פארבען. און איך וועלענדיג זיין אזוי ווייט ווי מעגליך קרוב צום אמת, מוז זיין זעהר פארזיכטיג.

אויסער, נאטירליך, וואס איך לעז אייער פרעסע צוליעב דיעזען צוועק — מיין סעקרעטער זעצט פאר מיר אלעס איבער אין ענגליש — אויסער וואס איך האב אינטערוויוס מיט אידען פון פערשיעדענע שיכטען און קלאסען האב איך אויך בע־שלאסען זיך צו ווענדען צו אייך מיט פאלגענדער בקשה:

בעט אייערע לעזער, פון אלע קלאסען, זיי זאלען מיר ענטפערען דורך אייער ווערטהער צייטונג אויף מיינע עטליכע פראגען וואס איך וועל זיי שטעלען. און איך, הערר רעדאקטאר, וויל איך בעטען אז איהר זאלט זיי געבען א פרייע האנד, ווייל איך וויל הערען וואס זיי אליין האבען צו זאגען.

מיינע פראגען זיינען, דערווייל פאלגענדע:

1) די ניט אידישע שכנים זאגען אז אידען זיינען שווינדלער, איז דאס אמת? און אויב עס איז ניט אמת, ווי קומען די ניט־אידען אזוי אייך צו בע־שולדיגען?

2) די ניט אידישע שכנים בעשולדיגען אייך אין אונריינליכקייט, אלס א בעווייז ציינען זיי אן אויף די פארקס. וואס האט איהר צו זאגען דארויף?

3) ווי האלט עס ביי אייך מיט אחדות? מאנכע קריסטען זאגען אז די אידען זיינען א מוסטער פון אחדות, מאנכע פערקעהרט, ערקלעהרען דאס רייסערייען איז אייער כאראקטעריסטיק. ווי איז די ווירקליכקייט?

4) מאנכע זאגען אז די אידישע מאסען זיינען רעוואלוציאנערען, אנדערע ווידער רופען אייך פייגלינגע און שקלאפען, וועלכעס איז אמת? און זענט איהר פיליכט ניט דאס און ניט דאס צווייטע?

5) פאר וואס קלייבען אידען שמאטעס?

איך ערוואַרטע ניט אז די פון אייערע לעזער וואס ווילען מיר ענטפערען זאלען ענטפערען אויף אלע פינף פראגען. פערקעהרט, מיר וועט ליעבער זיין צו הערען פון איין לעזער וואס ער האט צו זאגען אויף איין פראגע בלויז.

און אייך, הערר רעדאקטאר, וויל איך בעטען, בעסערט ניט אויס זייערע בריעף. לאזט זיי שרייבען ווי זיי פיהלען. ווי זיי דענקען און ווי זיי ווייסען.

גלויבט מיר, אז מיין צוועק איז צו זיין אונפארטייאיש און איבערהויפט צו זיין קרוב צום אמת.

אכטונגספאל,

עקס.

פערזיגעלטע טענדערס אדרעסירט צו דעם אונטערצייכענטען, און אינדאסירט "טענדער פאר סאפלייאונג קאול פאר די דאמיניאן בילדינגס", וועט ערהאלטען ווערען אין דיעזען אפיס ביז 4 נאכמיטאג דאנערשטאג, דזשון דעם 17־טען 1915, פאר דעם סאפליי פון קוילען פאר דיא פובליק בילדינגס דורכאויס די דאמיניאן.

צוזאמען א ספעציפיקיישאן מיט א פארם פון טענדער קען מען קריגען ווען מען ווענדעט זיך אין דיעזען אפיס און ביי די קערטייקערס פון די פערשיעדענע דאמיניאן בילדינגס.

פערזאנען וואס שיקען אריין טענדערס זאלען וויסען דאס מען וועט ניט נעהמען קיין טענדערס אין אנבעטראכט סיידען זיי זיינען געמאכט אויף די גע־דרוקטע פארמס און אונטערשריבען מיט זייער ריכטיגער חתימה.

מיט יעדען טענדער מוז מען שיקען אן אקסעפטירטען טשעק אויף א געטשארטערטער באנק, צאהלבאר צו דעם ארדער פון דעם האנאריבל דעם מיניסטאר פון פובליק ווארקס אויף א סומע פון 10 פראצענט (צעהן) פון דעם טענדער, וועלכער וועט קאנפיסקירט ווערען אין פאלל די פערזאן וואס טענדערט וועט ניט וועלען אריין געהן אין א קאנטראקט ווען מען וועט עס פון איהם פערלאנגען, אדער ער וועט ניט האנדלען לויט זיין קאנטראקט.

אויב דער טענדער וועט ניט אנגענומען ווערען וועט מען דעם טשעק צוריק קעהרען.

ביי ארדער

ר. ס. דעראשער, סעקרעטער

דעפארטמענט פון פאבליק ווארקס

אטאווא מאי 20 1915

צייטונגען וועלען ניט קריגען בעצאהלט פאר דיעזער אדווערטייזמענט אויב זיי וועלען איהם דרוקען אהן דער אויטאריטעט שטויב ארויין שיטען.

79876.

2588—5—25

קינד בריהט זיך אפ מיט הייסע קאפע

מאזעס וועזאן דריי יאהר אלט פון 155 מעננינג עוו. האט זיך נעכטען שטארק צובריהט מיט הייסע קאפע.

דאס קינד האט זיך געשפיעלט אין דיינינג־רום און האט גענומען אראבשלעפען די טישטאך פון טיש. אויפ'ן טיש איז געשטאנען קאפע. דאס קינד האט עס אראבגעשלעפט און די קאפע האט זיך ארויפגעגאסען אויפ'ן קינד.

די עלטערען האבען דאס קינד גלייך אבגעפיהרט אין וועסטערן האספיטאל, וואו די דאקטוירים האבען צו דעם גלייך אטאנדעט, אבער טראצדעם, וואס די דאקטוירים האבען ערקלעהרט, אז דאס קינד געפינט זיך אין א קריטישען צושטאנד, האבען דאך די עלטערען דאס קינד צוגע־נומען אהיים, וואו ער ווע טקורירט ווע־רען פון פריוואטע דאקטוירים.

90 טויזענד אין די דארדאנעלען.

קאנסטאנטינאפאל, מאי, 24.

די צאהל פראנצויזישע און ענגלישע טרופען וואס האבען געלאנדעט צווישען די דארדאנעלען האט שוין דערגרייכט ביז 90 טויזענד.

——) : : (——

לך אל נמלה עצל, האט שלמה המלך געזאגט. געמיינט האט ער אז יעדער דארף זיך פערזארגען אויף שפעטער און קלוג, זעהר קלוג, וועלען האנדלען די יעניגע, וואס וועלען זיך פערזארגען מיט קויהלען אויף ווינטער, ווייל די פרייזען זיינען איצט רעדוצירט, דאס הייסט פאר'ן מאנאט מאי בלויז, עג קויהלען קאסטען $6.75 און פיע קויהלען קאסטען סך הכל $5.75 א טאן.

ניט יעדער נאטירליך קאן דאס טהון. דאס קאן בלויז אזא קאמפאני ווי די קאננעל אנטהראסייט מיינינג קא. לימיטעד. זייער טעלעפאן איז עדעלייד, 2068.

הארדוואוד פלארינג

גאראנטירט בארטש, מייפעל, פליין און קווארטערד סאוטהערען אאוס.

קענעדע וואוד ספעשעלטי קאמפאניע ארילליא, אנטאריא.

ווארשעווער אקושארקע

ענע ראמאנאווסקי

233 סימקא סטריט

טעלעפאן עדעלייד 1543.

א בשורה פאר אלע וואס ליידען פון רהומאטיזם און אויך פאר אלע וואס ווילען פארברייגגען זומער אויפ'ן אמת'ן פלאץ, וואו מען ווערט געזונד און שטארק און מען קריגט אריכת ימים אין

פרעסטאן ספרינג הויז

דאס באריהמטע הויז איז שוין ערעפענט.

די קיך און רייניגג רום אונטער דער פערזענליכער אויפזיכט פון דער בעוואוסטער מרס. בראון פון טאראנטא.

— פאר איינצעלהייטען שרייבט —

PRESTCN SPRING HOUSE. - PRESTON, ONT.

(פארטזעצונג פון פיידזש 5.)

האט אונז געשלעפט זיך פערשרייבען און יעדער האט געמוזט געבען כאבאר.

שרעקליכע מענשען זיינען די טערקען און גרויסע כאבארניקעס, מיט צוויי פראנק קענט איהר איבערקויפען די גאנצע רעגיערונג.

איין טאג איז א פראנצויזישער עראפליין געפלויגען איבער יאפע. קענסט שוין פערשטעהן וואס פאר א פאניק עס איז גע־ווארען. אלע סטארס זיינען פלוצלונג פער־מאכט געווארען. יעדער איז געלאפען מיט געשריי, מיט יללות.

פיעלע האבען זיך בעהאלטען אין דיא קעלערען, פיעלע זיינען געלאפען אויסערען שטאדט, ווייל אלע האבען מורא געהאט פאר באמבעס. מיט ווערטער קען מען ניט בעשרייבען דעם פאניק.

עס האט זיך געהאט פערשפרייט א קלאנג אז די רעגיערונג וועט אלע ניט אטאמאנישע בירגער, ארויסשיקען קיין דמשק און אונז דארט פערהאפטען.

מיר האבען זיך שטארק געשראקען אבער אונזער שרעק איז געווען אן אומזיסטע, ווייל די טערקישע רעגיערונג האט ניט גענוג ברויט פאר איהרע סאלדאטען, טא וואו וועט זי נעהמען צו שפייזען אונזערע ציוויליע? יעדען טאג זיינען פיעלע אונשולדיגע מענשען ארעסטירט געווארען אויף דעם מינדעסטען חשד, און זעהר גרויזאם בעהאנדעלט געווארען.

איין מאהל עסענדיג מיטאג קומט אריין א מאן און זאגט אז אלע פרעמדע ווערען ארויסגעשיקט מיט'ן שיף. איך האב ניט געוואלט גלויבען און בין ארוים אויפ'ן גאס, אבגעהענדיג עטליכע טריט בעגעגענט מיר א פאליציאנט און פרעגט מיר, ווער איך בין? ניט ענטפערענדיג אזוי שנעל האט ער מיט זיין בייטש מיך גענומען שמייסען און אוועקגעשלעפט אין ציטאדעל און געהאלטען פערשפארט אהן עסען ביז 10 אוהר אבענד.

בייגאכט אין דער פינסטער אהן אונזער באגאזש, הונגעריג, האט מען אונז אוועק געשלעפט צום ברעג ים און געהייסען זיך ארויפזעצען אויף קליינע שיפלעך. די שיפלעך זיינען געווען קליינע און דא האבען די אראבער געבושעוועט. מען האט יעדען גע־שטופט, געשטורכעט, ביז מען האט זיך אריינגעפאקט אין די שיפלאך.

זיצענדיג אין די שיפלאך האבען די אראבער ארויסגעצויגען דעגערס און אוים געשריען "אייער געלד אדער לעבען!"

מען האט יעדען בעזונדער געטרייסעלט און צוגענומען זיין געלד און אלעס וואס האט געהאט עטוואס א ווערטה.

מען האט פון אלעמען די רינגען פון די פינגער גערייסען, דערביי איינטהיילענדיג קלעפ און קולאקעס.

די נאכט איז געווען א פינסטערע, קיין ליכט איז ניט געווען.

פלוצלונג האט זיך בעוויזען א שיין און די אראבער האבען גערעכנט אז דאס איז אן ענגלישע קריגס שיף און די פאניק האט זיך פערגרעסערט.

די אראבער האבען גענומען יעדען שטופען און שלייידערען, ווארפען. ווייבער זיי־נען צושיידט געווארען פון זייערע מענער און קינדער, פון זייערע עלטערען, ברידער פון זייערע שוועסטער.

צוויי קליינע קינדער זיינען אין וואסער געווארפען און דערטרונקען געווארען אויסער געפעק און אנדערע ווירטהשאפט

מיר זיינען אין אזא טויט שרעקליכען צושטאנד אהן עטוואס עסען געבראכט געווארען קיין פארט סאיד.

ניט דענקט אז דאס איז אלעס. איך האב קיין ווערטער דיר אלעס אויסצושרייבען, ווייל מיין האנד ציטערט און איך ווער נערוועז דענקענדיג וועגען יענעם שווערליכען מאמענט.

א שיף געזונקען

לאנדאן, מאי, 24.

די נארוועגישע שיף „מינערווא", פון 600 טאן, וועלכע איז נעגאנגען פון אמע־ריקא קיין נארוועגען פיהרענדיג פראוויזאן איז פערניכטעט געווארען פון א דייטשער טארפידא נעבען די פאררא אינזלען.

די נארוועגישע שיף „אירים", וועלכע האט זיך נעפונען ניט ווייט האט גע־ראטעוועט די פאסאזשירען מיט דער מאנשאפט פון דער „מינערווא", 80 פער־זאן אין צאהל. און איז אויך שיער גע־טראפען געווארען פון א טארפידא, וועלכע די דייטשען האבען אויף איהר גע־ציעלט. דורך א נס איז זי ניצול געווארען. זי איז איינפאך אנטלאפען מיט די גע־ראטעוועטע מענשען.

די בעלגישע הילפס שיף „קאמעריק" האט אויך געהאט אזא מזל. פאהרענדיג פון ראטערדאם קיין נוי־יארק און זייענ־דיג ניט ווייט נאך פון האלאנד, איז א טארפידא שיף פארביי ניט ווייט פון איהר סך הכל 40 יארד, און האט אויף איהר א „שפיי" געטהון.

דער „שפיי" האט אבער גליקליכער־ווייזע ניט געטראפען אין ציעל און די שיף איז געראטעוועט געווארען.

18,15 פאר די מלחמה קרבנות.

אויף דער חתונה פון מיס בעסען און מר. פרימאן, איז דורך מר. ב. שניידער־מאן געזאמעלט געווארען די סומע פון 18,15 פאר די מלחמה קרבנות.

צו די שרייבער פון דער „אונפערהייראטער וועלט".

קיינע אדרעסען פון די שרייבער פון דער „אונפעהייראטער וועלט" ווערען ניט ארויסגעגעבען.

די וואס ווילען ענטפערען אויף די בריעף אין דער "אונפערהייראטער וועלט" מוזען דאס טהון דורך אונזער קאלום „פערזענליכעס".

בריעף צו דער „אונפערהייראטער וועלט" זאלען געשריבען ווערען אין אידיש, ענגליש אדער העברעאיש.

שרייבט אויף איין זייט פאפיער.

ווען איהר פעראינטערעסירט זיך מיט איינעם פון דיעזע בריעף שרייבט אייער פערלאנג, נאמען און אדרעס אין אונזער קאלום "פערזענליכעס" און דער בעטרעפענדער אדער בעטרעפענדע פערזאן וועט מיט אייך קארעספאנדירען.

אויב איהר ווילט קענט איהר אנגעבען א באקס נומער אנשטאט דעם נאמען און אדרעס.

איהר קענט אויך צושיקען אייערע אדווערטייזמענטס דורך פאסט, ביילעגענדיג סטעמפס פאר דער בעטרעפענדער סומע.

רעדאגירט פון

יהודית

זי פערלאנגט ניט פיעל.

ווערטהע מאדאם יהודית!

איך וויל מיר נעהמען די ערלויבנים זיך פארצושטעלען פאר די לעזער פון אייער צייטונג.

איך בין א מיידעל, 20 יאהר אלט, לייטע זאגען, אז איך בין זעהר א שעהנע אבער איך וויל דאס לאזען אויסצוגעפינען פאר דעם, וועלכער וועט זיך מיט מיר פעראינטערעסירען.

איך פערמאג אויך א גוטען כאראקטער, קען זיין א גוטע הויז ווירטין, בין אויך גאנץ פיין בעלעזען אין דער אידישער ליטעראטור. איין חסרון האב איך נאר, און דאס איז, איך בין ארים, נאר ווי זאגט דער גלייך־ווארט: „ארים איז קיין שאנדע ניט", און דערפאר זאג איך עס אוים. איך בין א שניידערין און פער־דין קיינמאהל ניט מעהר ווי פאר מיינע בעדערפעניסע.

מיין פערלאנג איז א באי ניט עלטער פון 27 יאהר.

איך וויל ניט שטעלען קיינע פאדע־רונגען וואס פאר א מעלות ער זאל בעזי־צען, איך וויל בלויז איין זאך, און דאס איז, ער זאל זיין א מענש אין פולען זין פון ווארט און דאס אליין וועט מיך צופ־פריעדענשטעלען.

דער וואס פיהלט זיך, אז ער איז דאס, וואס איך פאדער, מעג זיך אברופען.

מיט גרוס,

די שאפ מיידעל.

ווערט ארעסטירט אויף א קלאגע פון גנבה

נארמאן וויליאמס א פערצעהן יאהרי גער אינגעל פון מעניגג עוו. איז נעכטען ארעסטירט געווארען אויף א קלאגע פון אריינברעכעריי און גנבה.

לויט ווי די פאליציי גיט אן זענען לעצטענס פיעלע הייזער בעגנבעט געווא־רען. צווישען די בעגנבעטע הייזער זענען 160 דעווענפארט ראוד, 418 בראנזוויק עוו., 83-50 און 102 אלבאן עוו. און חוץ דעם זענען אויך בעגנבעט געווארען עט־ליכע סטארס אויף יאנג סטריט.

די שולד פון די אויבענדערמאהנטע גנבות ווערען ארויפגעלעגט אויף דעם ארעסטירטען.

היינט וועט דער ארעסטירטער פאר־געבראכט ווערען אין קינדער גריכט און וועט געמשפט ווערען אויף דער קלאגע פון אריינברעכעריי און גנבה.

ווי די פאליציי ערקלעהרט, האט זי בעווייזע, דאס נארמאן האט דיעזע אלע גנבות בעגאנגען.

שטארבט זיצענדיג איז פענסטער

ה. טהאמסאן פון 158 קלינטאן סט. איז נעכטען ביינאכט געפונען געווארען טויט אין זיין צימער.

ער איז געפונען געווארען אויף א זאנדערבארען ארט. מענשען, וועלכע זע־נען פערביי געגאנגען די הויז, האבען דער־זעהען א טויטע קאפ ארויסהענגענדיג פון פענסטער, זיי האבען אויף דעם אויפמערק זאם געמאכט די מענשען אין הויז און דאן האט מען געפונען, אז טהאמסאן איז טויט.

דער פערשטארבענער איז געווען אלט 64 יאהר און פלעגט שלאפען אליין אין צימער און ווי די דאקטוירים, וועלכע האבען איהם אונטערזוכט האבען ערקלעהרט, הענקען זיי אז דער אלטער איז געשטארבען פון א הארץ פעהלער אויף וועלכען ער האט געליידעט א לענגערע צייט.

צוויי פערדעכטיגטע פערזאנען ארעסטירט

צוויי טשיקאגאר יונגע לייט זענען נעכטען ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון וויינגראנס, אין דער אמת'ן אבער האלט זיי די פאליציי פאר גאנץ אנדערע צוועקען.

די ארעסטירטע זענען ארטהור פאנסטעיל און סעמיועל קאטלער, זיי זענען בעוואוסט צו דער פאליציי אלס פיק־פא־קעטס און אזוי ווי ארום וואודביין, וואו עס קומען יעצט פאר די פערד רייסעס זע־נען צו דער פאליציי געמאכט געווארען קלאגעס, דאס פיעלע זענען בעגנבעט גע־ווארען, דערפאר האט די פאליציי פער־האלטען די אויבענדערמאהנטע אפשר וועט זיי יעמאנד פון די בעגנבעטע דערקענען.

ווען די פאליציי האט זיי ארעסטירט, האט מען ביי פיינסטעילען געפונען 299 דאלאר אין קעש און ביי קאטלערען 150 דאלאר.

דערווייל אבער וועלען זיי היינט פאר געבראכט ווערען אין געריכט אויף דער קלאגע, אויף וועלכער זיי זענען ארעס־טירט געווארען.

ווערט אומגעווארפען פון א קאר

מאריס וויינבערג פון 35 ווענאלי סט. איז אומגעווארפען געווארען פון א סטריט קאר ווען ער איז געפאהרען אויף א בייסיקעל.

מר. וויינבערג איז ארויסגעפאהרען פון אגוסטא עוו. אין סט. פעטריק סטריט, ווען א סטריט קאר איז אנגעקומען און האט איהם אומגעווארפען. ער איז א שווער פערוואונדעטער צוגענומען געווארען אין וועסטערען האספיטאל, וואו די דאקטוירים האבען ערקלעהרט, אז זיין צושטאנד איז ניט קיין געפעהרליכער.